

GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2017 ROKU DO 31 GRUDNIA 2017 ROKU**

RUSIEC, DNIA 27 KWIETNIA 2018

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU.....	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU I POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	11
DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
Informacje ogólne	12
Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości	13
Korekta błędów oraz zmiana zasad rachunkowości	30
1. Segmenty operacyjne.....	31
2. Przejęcia oraz utrata kontroli nad jednostkami zależnymi	31
3. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	34
4. Wartość firmy	35
5. Wartości niematerialne.....	36
6. Rzeczowe aktywa trwałe	39
7. Aktywa w leasingu.....	41
8. Nieruchomości inwestycyjne	43
9. Aktywa oraz zobowiązania finansowe	44
10. Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony oraz podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody.....	58
11. Zapasy	62
12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	62
13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	63
14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	63
15. Kapitał własny	63
16. Świadczenia pracownicze	65
17. Pozostałe rezerwy	66
18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	66
19. Rozliczenia międzyokresowe	67
20. Przychody i koszty operacyjne	67
21. Przychody i koszty finansowe	68
22. Podatek dochodowy	70
23. Zysk na akcję i wypłacone dywidendy	70
24. Przepływy pieniężne.....	70
25. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	71
26. Aktywa oraz zobowiązania warunkowe	73
27. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych	81
28. Zarządzanie kapitałem	84
29. Zdarzenia po dniu bilansowym	85
30. Pozostałe informacje	85
31. Zatwierdzenie do publikacji	89

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA	Noty	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	4	1 673	1 673
Wartości niematerialne	5	4 361	4 551
Rzeczowe aktywa trwałe	6	129 725	130 058
Nieruchomości inwestycyjne	8	3 750	8 516
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3	-	-
Należności i pożyczki	9	552	788
Pochodne instrumenty finansowe	9	-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9	8	8
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	3 827	5 265
Aktywa trwałe		143 896	150 859
Aktywa obrotowe			
Zapasy	11	82 600	93 967
Należności z tytułu umów o usługę budowlaną		-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	83 576	84 870
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		22	304
Pożyczki	9	62	102
Pochodne instrumenty finansowe	9	180	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9	-	279
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	586	712
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	3 261	2 665
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	687	3 011
Aktywa obrotowe		170 974	185 910
Aktywa razem		314 870	336 769

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)

PASYWA	Noty	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał własny			
<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej:</i>			
Kapitał podstawowy	15	34 750	34 750
Akcje własne (-)	15	-	-
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	15	55 891	55 891
Pozostałe kapitały	15		
Zyski zatrzymane:		16 667	19 018
- zysk (strata) z lat ubiegłych		19 018	15 813
- zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		-2 351	3 205
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		107 308	109 659
Udziały niedające kontroli	15	600	816
Kapitał własny		107 908	110 475
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9	46 157	3 779
Leasing finansowy	7	6 222	5 204
Pochodne instrumenty finansowe	9	-	-
Pozostałe zobowiązania	18	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	7 360	6 969
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	16	1 628	1 397
Pozostałe rezerwy długoterminowe	17	130	145
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	9 938	10 678
Zobowiązania długoterminowe		71 435	28 172
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	89 020	107 108
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		69	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9	32 427	76 862
Leasing finansowy	7	3 834	3 265
Pochodne instrumenty finansowe	9	-	50
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	16	7 247	6 859
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	17	1 681	2 280
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	786	1 295
Zobowiązania związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	14	463	403
Zobowiązania krótkoterminowe		135 527	198 122
Zobowiązania razem		206 962	226 294
Pasywa razem		314 870	336 769

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU

	Noty	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	1	489 529	453 557
Przychody ze sprzedaży produktów		445 863	406 613
Przychody ze sprzedaży usług		6 297	2 601
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		37 369	44 343
Koszt własny sprzedaży		393 950	355 996
Koszt sprzedanych produktów		356 091	317 233
Koszt sprzedanych usług		5 506	1 647
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		32 353	37 116
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		95 579	97 561
Koszty sprzedaży		49 589	53 777
Koszty ogólnego zarządu		36 866	34 314
Pozostałe przychody operacyjne	20	6 043	7 236
Pozostałe koszty operacyjne	20	11 369	6 865
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych (+/-)	2	-	-
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		3 798	9 841
Przychody finansowe	21	2 274	623
Koszty finansowe	21	5 956	6 046
Udział w zysku (stracie) jednostek wycenianych metodą praw własności (+/-)	3	-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		116	4 418
Podatek dochodowy	22	2 683	1 189
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		(2 567)	3 229
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	14	-	-
Zysk (strata) netto		(2 567)	3 229
Zysk (strata) netto przypadający:			
- akcjonariuszom podmiotu dominującego		(2 351)	3 205
- podmiotom niekontrolującym		(216)	24

ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ (PLN)

	Noty	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
<i>z działalności kontynuowanej</i>			
	23		
- podstawowy		(0,07)	0,09
- rozwodniony		(0,07)	0,09
<i>z działalności kontynuowanej i zaniechanej</i>			
	23		
- podstawowy		(0,07)	0,09
- rozwodniony		(0,07)	0,09

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU I POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Noty	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Zysk (strata) netto		(2 567)	3 229
Pozostałe całkowite dochody			
Pozycje nie przenoszone do wyniku finansowego			
Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych			
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji nie przenoszonych do wyniku finansowego			
Pozycje przenoszone do wyniku finansowego			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:			
- zyski (straty) ujęte w okresie w pozostałych dochodach całkowitych			
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego			
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych:			
- zyski (straty) ujęte w okresie w pozostałych dochodach całkowitych			
- kwoty przeniesione do wyniku finansowego			
- kwoty ujęte w wartości początkowej pozycji zabezpieczanych			
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą			
Różnice kursowe przeniesione do wyniku finansowego – sprzedaż jednostek zagranicznych			
Udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności			
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji przenoszonych do wyniku finansowego			
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu			
Całkowite dochody		(2 567)	3 229
Całkowite dochody przypadające:			
- akcjonariuszom podmiotu dominującego		(2 351)	3 205
- podmiotom niekontrolującym		(216)	24

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Noty	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
		Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wart. nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem		
Saldo na dzień 01.01.2017 roku		34 750	-	55 891	-	19 018	109 659	816	110 475
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2017 roku-									
Emisja akcji		-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)		-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji (program płatności akcjami)		-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana struktury grupy kapitałowej - transakcje z podmiotami niekontrolującymi	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał		-	-	-	-	-	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami		-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) netto za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku		-	-	-	-	-2 351	-2 351	-216	-2 567
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem całkowite dochody		-	-	-	-	-2 351	-2 351	-216	-2 567
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)		-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2017 roku		34 750	-	55 891	-	16 667	107 308	600	107 908

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (CD.)

	Noty	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem	
		Kapitał podstawowy	Akcje własne (-)	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wart. nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane			Razem
Saldo na dzień 01.01.2016 roku		34 750	-	55 891	-	15 813	106 454	801	107 255
Saldo po zmianach									
Zmiany w kapitale własnym w okresie od 01.01 do 31.12.2016 roku									
Emisja akcji		-	-	-	-	-	-	-	-
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)		-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji (program płatności akcjami)		-	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana struktury grupy kapitałowej - transakcje z podmiotami niekontrolującymi	15	-	-	-	-	-	-	9	9
Dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał		-	-	-	-	-	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami		-	-	-	-	-	-	9	9
Zysk (strata) netto za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku		-	-	-	-	3 205	3 205	24	3 229
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem całkowite dochody		-	-	-	-	3 205	3 205	24	3 229
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)		-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2016 roku		34 750	-	55 891	-	19 018	109 659	816	110 475

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Noty	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		116	4 419
Korekty		17 278	15 531
Zmiany w kapitale obrotowym		11 336	3 688
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów pochodnych		-	-
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej		-	-
Zapłacony podatek dochodowy		-740	-340
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		27 990	23 298
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych		-66	-45
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		-	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		-9 192	-6 510
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		920	1 602
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych		-1 282	-1 840
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych		7 689	73
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych	2	-	-7
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	2	-	2 400
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych		215	100
Pożyczki udzielone		-100	-100
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych		-140	-162
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych		353	30
Wpływy z otrzymanych dotacji rządowych		-	-
Otrzymane odsetki	21	-	-
Otrzymane dywidendy	21	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-1 603	- 4 459
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy netto z tytułu emisji akcji		-	-
Nabycie akcji własnych		-	-
Transakcje z podmiotami niekontrolującymi bez utraty kontroli		-	-
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-	-
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	-
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek		71 485	19 226
Spłaty kredytów i pożyczek		-87 576	-35 896
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		-4 317	464
Odsetki zapłacone	21	-5 382	-3 967
Dywidendy wypłacone	23	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-25 790	-20 173
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		597	-1 334
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		2 662	3 994
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		-1	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		3 257	2 662

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

DODATKOWE INFORMACJE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Informacje ogólne

a) Informacje o jednostce dominującej

Jednostką dominującą Grupy Kapitałowej PAMAPOL [dalej zwana „Grupą Kapitałową”, „Grupą”] jest PAMAPOL S.A. [dalej zwana „Spółką dominującą”].

Spółka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 01.04.2004 r. (Repertorium A Nr 1130/2004) sporządzonym przez Notariusza – Elżbietę Brudnicką, Kancelaria Notarialna w Warszawie. Spółka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla miasta Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000211414. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 730365765. Akcje Spółki dominującej są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Siedziba Spółki dominującej mieści się przy ul. Wieluńskiej 2 w Ruścu, 97-438 Rusiec. Siedziba Spółki dominującej jest jednocześnie podstawowym miejscem prowadzenia działalności przez Grupę Kapitałową.

b) Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki dominującej

W skład Zarządu Spółki dominującej w ciągu całego roku obrotowego i na dzień zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, tj. 27 kwietnia 2018 roku wchodził:

- Robert Jankowski – Prezes Zarządu,
- Krzysztof Półgrabia – Wiceprezes Zarządu,
- Igor Fortuna – Członek Zarządu.

W okresie od 1 stycznia 2017 roku do dnia 26 czerwca 2017 roku w Radzie Nadzorczej Spółki dominującej zasiadali:

- Paweł Szataniak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Mariusz Szataniak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- Rafał Tuzimek – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Przemysław Chabowski – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Kamiński – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 26 czerwca 2017 roku wpłynęło do Spółki oświadczenie Pana Przemysława Chabowskiego o rezygnacji z przyczyn osobistych z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej. Informację o tym zdarzeniu Emitent przekazał w raporcie bieżącym nr 10/2017 z dnia 26.06.2017 roku.

W skład Rady Nadzorczej Spółki dominującej na dzień 27 kwietnia 2018 r. wchodził:

- Paweł Szataniak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Mariusz Szataniak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- Rafał Tuzimek – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Piotr Kamiński – Członek Rady Nadzorczej,
- Waldemar Frąckowiak – Członek Rady Nadzorczej,
- Krzysztof Urbanowicz – Członek Rady Nadzorczej,

W okresie od 27 czerwca 2017 roku do dnia 27 kwietnia 2018 roku skład Rady Nadzorczej nie uległ zmianie.

c) Charakter działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki dominującej oraz jej spółek zależnych jest:

- Produkcja i sprzedaż dań gotowych, zup, konserw i pasztetów,
- Produkcja i sprzedaż warzyw konserwowanych i mrożonych,
- Handel mięsem, świadczenie usług przechowalniczych, logistycznych.

Szerszy opis działalności prowadzonej przez Grupę Kapitałową został przedstawiony w nocie nr 1 dotyczącej segmentów operacyjnych.

d) Informacje o Grupie Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej PAMAPOL wchodzi Spółka dominująca oraz następujące spółki zależne:

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Nazwa spółki zależnej	Miejsce prowadzenia działalności i kraj rejestracji	Rodzaj działalności	Udział Spółki dominującej w kapitale:	
			31.12.2017	31.12.2016
Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo Warzywnego w Kwidzynie Spółka z o.o.	Kwidzyn, Polska	Przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw	96,45 %	96,45 %
Mitmar Spółka z o.o.	Głowno, Polska	Sprzedaż mięsa i wyrobów z mięsa, magazynowanie i przechowywanie mięsa	100 %	100 %

W składzie Grupy Kapitałowej nie występują spółki stowarzyszone.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie przeprowadzono transakcji, które miały wpływ na reorganizację Grupy Kapitałowej.

Czas trwania Spółki dominującej oraz wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

e) Zatwierdzenie do publikacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2017 (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki dominującej dnia 27 kwietnia 2018 roku (patrz nota 31).

Podstawa sporządzenia oraz zasady rachunkowości

a) Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (dalej „MSSF”), zatwierdzonymi przez Unię Europejską, obowiązującymi dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku.

Walutą funkcjonalną Spółki dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

W opinii Zarządu Emitenta założenie kontynuacji działalności jest zasadne w odniesieniu do wszystkich spółek z Grupy, w tym w szczególności spółki zależnej WZPOW, w której Emitent posiada udziały o wartości netto 38 872 tysiące złotych. Zagrożenia mogące mieć wpływ na kontynuację działalności spółek z Grupy Kapitałowej zostały rozpoznane przez Zarząd Emitenta i podjęto działania mające na celu w pierwszej kolejności ich ograniczenie, a w dalszej perspektywie ich całkowite wyeliminowanie. Zarząd Spółki analizując biznes Grupy i ryzyka wynikające z działalności poszczególnych spółek Grupy, prowadzi działania mające na celu zwiększenie sprzedaży na nowych rynkach, wzrostu efektywności produkcji oraz zabezpieczenie stabilnej ceny surowców.

Główne zagrożenia mogące mieć wpływ na kontynuację działalności spółek z Grupy Kapitałowej umiejscowione są w spółce zależnej WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o. Wyniki finansowe spółki WZPOW zobowiązywały Zarząd tej Spółki do podjęcia czynności zgodnych z treścią art. 233 § 1 KSH, tj. do zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (NZW) w celu powzięcia uchwały dotyczącej dalszego istnienia tej spółki. W dniu 22 września 2017 r. NZW WZPOW podjęło stosowną uchwałę w sprawie dalszego istnienia Spółki, po wcześniejszej rekomendacji takiego stanowiska przez Radę Nadzorczą Emitenta.

W okresie 01.01.2017 – 31.12.2017 r. WZPOW wygenerowała stratę netto w kwocie -6.156 tys. PLN.

Negatywny wpływ na wyniki spółki zależnej WZPOW w okresie sprawozdawczym miały nieprawidłowości operacyjne, związane w szczególności z zakupem części surowca w nieodpowiedniej klasie jakościowej oraz nieefektywna gospodarka magazynowa, skutkujące utworzonymi odpisami z tytułu trwałej utraty wartości i likwidacji zapasów. Ponadto spółka nie osiągnęła zakładanego poziomu sprzedaży, co przy jednoczesnym umocnieniu się waluty PLN szczególnie wobec USD i częściowo wobec EUR przełożyło się negatywnie na rentowność eksportu. Brak posiadanych limitów transakcyjnych w instytucjach finansowych, powodował że od stycznia 2017 r. spółka nie mogła zawierać transakcji zabezpieczających sprzedaż waluty na rynku (typu forward) i w konsekwencji nie mogła zniwelować istniejącego ryzyka walutowego poprzez zabezpieczenie akceptowalnego kursu walutowego w dłuższym okresie. Dopiero po uruchomieniu nowej umowy kredytu, od miesiąca grudnia takie transakcje są zawierane, ograniczając wpływ wahan kursu walut na wyniki spółki.

W dniu 5 września 2017 r. Rada Nadzorcza WZPOW dokonała zmian w Zarządzie tej spółki powierzając funkcję Prezesa Zarządu Panu Krzysztofowi Półgrabia, pełniącemu dotychczas funkcję Wiceprezesa Zarządu, oraz funkcję

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wiceprezesa Zarządu do Spraw Sprzedaży Panu Michałowi Jęczmykowi, pełniącemu dotychczas funkcję Prezesa Zarządu. Zarząd WZPOW wraz z zewnętrznymi doradcami w celu osiągnięcia efektywności operacyjnej realizuje plan operacyjny spółki. Zmian dokonano również w części logistyki wewnętrznej, korzystając także z pomocy zewnętrznego doradcy.

Na poprawę sytuacji bezwzględny wpływ miała zawarta w dniu 21 września 2017 r. przez spółki Grupy umowa kredytu w ramach konsorcjum bankowego utworzonego przez Banki Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. oraz Credit Agricole Bank Polski S.A., dotyczącego finansowania Grupy. Oprócz poprawy struktury finansowania pozwoliła ona na stabilizację działalności prowadzonej przez poszczególne spółki Grupy, w szczególności WZPOW poprzez poprawę płynności finansowej, zmniejszenie kosztów finansowych, odblokowanie limitów transakcyjnych oraz umożliwiło dalsze prowadzenie procesów inwestycyjnych zmierzających do optymalizacji procesów produkcyjnych.

Udzielone Grupie finansowanie do kwoty 100 mln zł, z sublimitem dla WZPOW do kwoty 60 mln zł stanowiło w przypadku tej spółki zwiększenie dostępności do środków pieniężnych o blisko 12 mln zł w stosunku do poprzedniego rozwiązania, co pozwoliło na terminowe regulowanie wymagalnych zobowiązań wobec partnerów biznesowych i wpłynęło na pozytywne postrzeganie Spółki wśród dostawców. Podkreślenia wymaga fakt, iż zawarta umowa kredytu konsorcjalnego wpłynęła na poprawę struktury finansowania, nastąpił wzrost zobowiązań długoterminowych oraz zmniejszenie zobowiązań krótkoterminowych. Okres kredytowania określony został do 48 miesięcy, z zastrzeżeniem że kredyt w rachunku bieżącym będzie udzielony na okres 12 miesięcy a kredyty obrotowe odnawialne na okres odpowiednio 12 lub 18 miesięcy z możliwością przedłużenia po pozytywnej ocenie zdolności Kredytobiorców.

Ponadto parametry umów kredytowych dają spółce większą stabilizację w zakresie realizacji zobowiązań finansowych. Bieżąca analiza wskazuje na wykonanie przez Grupę klauzul umownych w zakresie oczekiwanych wskaźników finansowych w stosunku do badanego okresu sprawozdawczego, przy czym ostateczne kalkulacje zostaną przedstawione Bankom w określonym w umowie terminie.

Zarząd WZPOW oraz Zarząd Emitenta, przy akceptacji głównego akcjonariusza Emitenta zaangażował w proces naprawczy doradców zewnętrznych, których celem jest określenie inicjatyw wdrożeniowych tworzących strategię rozwoju Spółki WZPOW w świetle opracowywanej strategii dla Grupy.

Główne inicjatywy dotyczą poprawy efektywności operacyjnej w tym organizacji pracy, ograniczenia zużycia mediów oraz poprawy jakości wyrobów wpływających na zmniejszenie reklamacji i wzrost sprzedaży. Realizacja tych działań przyczynić się ma do wzrostu rentowności Spółki, ograniczenia kosztu wytworzenia i pracochłonności. Od momentu wprowadzenia powyższych zmian (począwszy od września 2017) do dnia publikacji niniejszego sprawozdania spółka WZPOW zaobserwowała wzrost sprzedaży produktów w stosunku do tych samych miesięcznych okresów roku poprzedzającego. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania WZPOW posiada odpowiednią bazę czynnych kontraktów handlowych, gwarantujących adekwatnie wysoki poziom przychodów w kolejnych okresach sprawozdawczych 2018 r. z uwzględnieniem występującej sezonowości sprzedaży.

W ramach wdrożonych działań operacyjnych uzyskano także w okresie ostatnich 6 miesięcy poprawę efektywności w procesie mrożenia warzyw na podstawowych surowcach, jak i poprawę efektywności w procesie pakowania, sortowania i konfekcjonowania warzyw mrożonych stosunku do analogicznego okresu roku poprzedzającego.

Dzięki nowemu finansowaniu Spółka terminowo reguluje swoje zobowiązania, co pozwoliło na zawarcie umów kontraktacyjnych na sezon 2018/2019 w znacząco większej liczbie (wzrost zakontraktowanego arealu warzyw) w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego.

Uzyskanie nowego finansowania, poprawa efektywności operacyjnej i silny wzrost sprzedaży wpłynęło łącznie na duży wzrost wiarygodności finansowej wśród dostawców spółki. Zarząd WZPOW przygotował budżet na okres od 01.06.2018 do 31.05.2019 r., który wykazuje, iż spółka będzie generowała w ramach prowadzonej działalności zysk netto i dodatnie przepływy pieniężne.

Działania poczynione do momentu sporządzenia sprawozdania wskazują na istotną poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej spółki zależnej WZPOW.

Sytuacja majątkowa i finansowa pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej jest zadowolająca. Zarówno Emitent jak i spółka zależna MitMar Sp. z o.o. osiągnęły w 2017 roku dodatnie wyniki finansowe.

b) Zmiany standardów lub interpretacji

Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2017 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2017 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy:

- Zmiana MSR 12 „Podatek dochodowy”
Rada MSR uszczegółowiła zasady:
 - ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku poniesienia przez jednostkę niezrealizowanych strat,
 - kalkulacji przyszłych zysków podatkowych koniecznych, by ująć aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zmiana standardu nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- Zmiana MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”
Zmieniony standard wymaga od jednostek ujawnienia informacji, które pozwolą użytkownikom sprawozdania finansowego ocenić zmiany zadłużenia jednostki (tj. zmiany zaciągniętych pożyczek i kredytów).
Grupa ujawniła informacje wymagane przez zmieniony standard w nocie 24.
- Zmiany MSSF 12 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”: doprecyzowano, że ujawnienia dotyczące udziałów w innych jednostkach wymagane tym standardem obowiązują również wtedy, gdy udziały te są zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia zgodnie z MSSF 5. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie zakwalifikowała ona udziałów jako przeznaczone do zbycia.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2017 roku. Lista obejmuje również zmiany, standardy i interpretacje opublikowane ale niez zaakceptowane jeszcze przez Unię Europejską:

- Nowy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”
Nowy standard zastąpi obecny MSR 39. Zmiany wprowadzone przez standard w rachunkowości instrumentów finansowych obejmują przede wszystkim:
 - inne kategorie aktywów finansowych, od których uzależniona jest metoda wyceny aktywów; przydział aktywów do kategorii dokonywany jest w zależności od modelu biznesowego odnoszącego się do danego składnika aktywów oraz charakteru przepływów z niego,
 - nowe zasady rachunkowości zabezpieczeń odzwierciedlające w większym stopniu zarządzanie ryzykiem,
 - nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na przewidywanych stratach i powodujący konieczność szybszego ujmowania kosztów w wyniku finansowym.

Grupa dokonała analizy wpływu nowego standardu na jej sprawozdanie finansowe.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wprowadza zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych, metod wyceny, zasad utraty wartości aktywów finansowych oraz zmienia podejście do rachunkowości zabezpieczeń. Zgodnie z nowymi zasadami utraty wartości aktywów finansowych zamiast modelu straty poniesionej powinien być stosowany model straty oczekiwanej, przewidujący następujące kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym Grupy, która podlega nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług.

Grupa, na podstawie umów faktoringowych, sprzedaje wyłącznie część swojego portfela należności. Z tego powodu wyróżniono dwie grupy należności sprzedawanych do faktoringu: umowy na faktoring pełny (bez regresu), której według wymogów MSSF 9 będą alokowane do modelu działalności ukierunkowanego na sprzedaż aktywów finansowych w celu pozyskania umownych przepływów pieniężnych, co skutkuje wyceną tych należności wg wartości godziwej, a także umowy na faktoring niepełny (z regresem), gdzie zasadność wyodrębnienia innego modelu biznesowego w odniesieniu do należności podlegających umowom faktoringu nie wydaje się konieczna. Wynika to z faktu, że w przypadku faktoringu niepełnego należności w dalszym ciągu są wykazywane w sprawozdaniu Grupy, gdyż całe ryzyko związane z niewypłacalnością kontrahentów pozostaje po stronie Grupy.

Tym samym należności z tytułu dostaw i usług objęte faktoringiem niepełnym oraz te, które nie są przedmiotem sprzedaży w ramach umów faktoringowych są alokowane do modelu działalności ukierunkowanego na pozyskiwanie przepływów pieniężnych. Ponadto, aktywa te przeszły przez test SPPI i powinny być w związku z tym wyceniane wg zamortyzowanego kosztu.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Dla należności z tytułu dostaw i usług wycenianych wg zamortyzowanego kosztu Grupa zastosuje praktyczne uproszczenie, w którym spodziewane straty przez cały okres życia mogą być oceniane na podstawie „tabeli wiekowej należności przeterminowanych”. Analizę na dzień 31 grudnia 2017 r. oparto na danych historycznych dotyczących ściągальności należności od kontrahentów w okresie od początku 2015 r. do końca 2017 r., stosując zasady przyjęte w standardzie w zakresie bieżących i przewidywanych warunków ekonomicznych.

W tym celu Grupa dokonała analizy statystycznej obejmującej należności handlowe w podziale na następujące kategorie odbiorców dla każdej ze Spółek należących do Grupy. Dla działalności związanej z produkcją żywności wyróżniono grupy kontrahentów: krajowych korporacyjnych, krajowych indywidualnych i zagranicznych. Dla działalności związanej z handlem mięsem grupy kontrahentów krajowych i zagranicznych. Grupa przeprowadziła analizę portfelową, kalkulując dla każdej grupy odbiorców macierz odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Grupa uznała, że wskaźniki niewypełnienia zobowiązania oszacowane na podstawie danych historycznych właściwie oddają prawdopodobieństwo braku spłaty należności handlowych w przyszłości, w związku z czym nie dokonywano ich korekt. Ostatecznie ustalono, że wartość odpisów realizowanych przy stosowaniu dotychczasowych zasad dokonywania odpisów pokrywa się a nawet przewyższa wartość strat kredytowych oszacowanych przy uwzględnieniu wymogów standardu MSSF 9. Tym samym należy wskazać, że w tym zakresie nie będą dokonywane dodatkowe korekty mające negatywny wpływ na wyniki Grupy. Gdyby opracowany model szacowania strat kredytowych został zastosowany do sporządzenia sprawozdania finansowego za rok 2017, wysokość należności byłaby wyższa od zaprezentowanej o 1104 tysiące złotych.

Zarząd Spółki dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 9 odbędzie się retrospektywnie bez korekty danych porównawczych ze względu na to, że nie byłoby to możliwe bez wykorzystania wiedzy pozyskanej post factum. Skutki wdrożenia standardu zostaną ujęte jako zmiana bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

▪ **Nowy MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Nowy standard zastąpi dotychczasowe MSR 11 i MSR 18 zapewniając jeden spójny model ujmowania przychodów. Nowy 5-stopniowy model uzależniać będzie ujęcie przychodu od uzyskania przez klienta kontroli nad dobrem lub usługą. Ponadto standard wprowadza dodatkowe wymogi ujawniania informacji oraz wskazówki dotyczące kilku szczegółowych kwestii. Grupa dokonała analizy wpływu standardu na sprawozdanie finansowe, która wskazuje na to, że:

- przychody z tytułu dostaw produktów i towarów wraz z usługą transportu - Grupa realizuje szereg dostaw w ramach umów opartych o warunki handlowe dostaw (Incoterms). W odniesieniu do wybranych umów, Grupa jako sprzedający jest odpowiedzialna również za zapewnienie transportu produktu. Na gruncie MSR 18 Przychody przychód ze sprzedaży rozpoznawany jest w momencie przejścia na klienta ryzyka i korzyści związanych ze sprzedawanym dobrem. Grupa już na gruncie MSR 18 dokonuje takiej oceny, czy świadczone usługi na rzecz dostawców stanowią „możliwą do zidentyfikowania korzyść” dla tego dostawcy i otrzymywane z tego tytułu wynagrodzenie jest związane ze sprzedanymi towarami (tj. czy wpływa na koszt własny sprzedaży, czy stanowi pozycję przychodową). W odniesieniu do umów dostawy dobra wraz z usługą transportu wpływ MSSF 15 na moment rozpoznania przychodu ma nieistotny wpływ na identyfikację przychodu, gdyż różnica wyłącznie w bardzo nielicznych przypadkach przekracza 1-2 dni.
- przychody z tytułu dostaw produktów i towarów zawierające retra i upusty handlowe zależne od obrotu - znaczący udział wśród umów z klientami zawartych przez Grupę stanowią umowy zawierające upusty handlowe lub rabaty uzależnione od obrotu. Grupa od kilku lat na bieżąco szacuje wysokość wynagrodzenia biorąc pod uwagę wartość oczekiwaną bądź wartość najbardziej prawdopodobną upustów i rabatów wynikających z umów z kontrahentami. Wskazany szacunek wynagrodzenia bierze pod uwagę upusty i rabaty należne w okresie bieżącym, jak również należne od zrealizowania określonego w umowie obrotu bądź innych parametrów, które uprawniają odbiorców do rozszczenia obniżenia wynagrodzenia. Sposób szacowania wynagrodzenia przez Grupę odnieść można do metod wskazanych w MSSF 15, a więc metody wartości najbardziej prawdopodobnej oraz metody wartości oczekiwanej. W efekcie wprowadzenie MSSF 15 nie będzie miało wpływu na oszacowanie wynagrodzenia uwzględniającego retra i upusty handlowe

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- o przychody z tytułu dostaw produktów i towarów zawierające istotne elementy finansowania - zgodnie z MSSF 15 należy dodatkowo ocenić, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdzono, że zdecydowana większość zawieranych przez Grupę umów nie zawiera istotnego elementu finansowania. Zdaniem Grupy należy skorzystać z praktycznego rozwiązania zgodnie z którym nie koryguje przyręczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyręczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. W konsekwencji dla krótkoterminowych zaliczek nie ma potrzeby wydzielenia istotnego elementu finansowania. Zidentyfikowano wyłącznie jedną umowę zawierającą istotny element finansowania zawartą w 2014 r., która ma jednak nieistotny wpływ na przychód i wyniki 2017 r.,
- o przychody z tytułu umów najmu - w transakcjach wynikających z umów najmu, klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczonej usługi, w miarę wykonywania przez Grupę tej usługi. W konsekwencji Grupa przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. Wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Grupy z tytułu takich umów nie będzie więc istotny. Tym samym Grupa powinna kontynuować ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług najmu w miarę upływu czasu.

Grupa dokonała analizy wpływu standardu na sprawozdanie finansowe. Jej wyniki wskazują na to, że ujmowanie przychodów oraz wyniki Grupy nie zmienią się istotnie.

Zarząd Spółki dominującej podjął decyzję, że zastosowanie MSSF 15 odbędzie się retrospektywnie bez korekty danych porównawczych. Skutki wdrożenia standardu zostaną ujęte jako zmiana bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Ponadto Grupa zastosuje uproszczenie dla kontraktów zmienianych przed najwcześniejszym okresem porównywalnym polegające na uwzględnieniu tych zmian tak, jak gdyby były zawarte w kontrakcie od samego początku. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Do tej pory Grupa posiadała wyłącznie aktywa zakwalifikowane do kategorii „pożyczki i należności”. Zgodnie z nowym standardem wszystkie będą kwalifikowane jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Ta zmiana nie wpłynie na wartość aktywów Grupy oraz jej wynik finansowy.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”
Obowiązujące do tej pory zasady regulujące rozliczenie utraty kontroli nad jednostką zależną przewidywały, że ujmuje się na ten moment zysk lub stratę. Z kolei zasady stosowania metody praw własności mówiły, że wynik transakcji z podmiotami wycenianymi metodą praw własności ujmuje się tylko do wysokości udziału pozostałych udziałowców tych podmiotów.
W sytuacji, gdy jednostka dominująca sprzedaje lub wnosi aportem udziały w spółce zależnej do podmiotu wycenianego MPW w taki sposób, iż traci nad nią kontrolę, wyżej przytoczone regulacje byłyby ze sobą sprzeczne. Zmiana MSSF 10 i MSR 28 likwiduje tę kolizję następująco:
 - o jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę stanowi przedsiębiorstwo (biznes), wynik na transakcji ujmowany jest w całości,
 - o jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę nie stanowi przedsiębiorstwa, wynik ujmowany jest tylko do wysokości udziału innych inwestorów.

Wejście w życie tej zmiany zostało wstrzymane.

- Nowy MSSF 16 „Leasing”
Nowy standard regulujący umowy leasingu (w tym umowy najmu i dzierżawy) zawiera nową definicję leasingu.
Znaczące zmiany dotyczą leasingobiorców: standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do korzystania ze składnika aktywów” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do korzystania z aktywów jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Przewidziano uproszczenia dla umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) i aktywów o niskiej wartości.
Podejście księgowe do leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17.
Grupa szacuje, że nowy standard będzie miał wpływ na jej sprawozdanie finansowe, jednak nie zakończyła jeszcze procesu określania wartości.
Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- Zmiana MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”
Rada MSR uregulowała trzy kwestie:

 - sposób ujmowania w wycenie programu regulowanego w środkach pieniężnych warunków innych niż warunki nabywania uprawnień,
 - klasyfikacja płatności akcjami w przypadku, gdy jednostka jest zobowiązana pobrać podatek od pracownika,
 - modyfikacja programu, która skutkuje zmianą z programu rozliczanego w środkach pieniężnych na program rozliczany w instrumentach kapitałowych.

Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.
Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

- Zmiana MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
W związku z wejściem w życie w 2019 roku nowego standardu dotyczącego instrumentów finansowych (MSSF 9) Rada MSR wprowadziła przejściowe (do czasu wejścia w życie nowego MSSF 17) zasady stosowania nowych zasad rachunkowości instrumentów w sprawozdaniach finansowych ubezpieczycieli. W przeciwnym wypadku ich wyniki byłyby narażone na sporą zmienność.
Zaproponowano dwa alternatywne podejścia:

 - korygowanie zmienności powodowanej przez MSSF 9 dla niektórych aktywów poprzez odrębną pozycję w sprawozdaniu z wyniku i innych dochodów całkowitych,
 - zwolnienie ze stosowania MSSF 9 do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń (lub roku 2021).

Zmiana standardu nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.
Zmiany obowiązują w momencie zastosowania MSSF 9.

- Zmiany MSSF 1 i MSR 28 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014-2016”. Poprawki do standardów obejmują:

 - MSSF 1: usunięto niektóre krótkoterminowe zwolnienia, które stosowano przy przejściu na MSSF ze względu na to, że dotyczyły okresów, które już minęły i ich zastosowanie już nie było możliwe. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż jest już ono sporządzane wg MSSF.
 - MSR 28: doprecyzowano, że w sytuacjach, gdy MSR 28 dopuszcza wycenę inwestycji albo metodą praw własności albo w wartości godziwej (przez organizacje zarządzające kapitałem wysokiego ryzyka, fundusze wzajemne itd. lub udziały w jednostkach inwestycyjnych) wyboru tego można dokonać odrębnie dla każdej z takich inwestycji. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie ma ona możliwości wyboru metody wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach do wartości godziwej.

Zmiany wejdą w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku.

- Zmiana MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”
Zmiana doprecyzowuje zasady, wedle których nieruchomość jest przeklasyfikowywana do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych z lub do środków trwałych bądź zapasów.
Przede wszystkim zmiana klasyfikacji następuje, gdy zmieni się sposób użytkowania i zmiana ta musi być udowodniona. Standard wprost mówi, że zmiana intencji zarządu sama w sobie nie jest wystarczająca.
Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu.
Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała wpływu na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie dokonuje często zmiany przeznaczenia posiadanych gruntów i nieruchomości. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

- Nowa KIMSF 22 „Transakcje walutowe i zaliczki”
Interpretacja określa, jaki kurs należy stosować w przypadku sprzedaży lub zakupu w walucie obcej, które poprzedzone są otrzymaniem lub uiszczeniem zaliczki w tej walucie. Zgodnie z nową interpretacją zaliczkę na dzień jej zapłaty należy ująć po kursie na ten dzień. Następnie w momencie ujęcia w rachunku zysków i strat przychodu osiąganego w walucie lub kosztu lub zakupionego składnika aktywów należy je ująć po kursie z dnia ujęcia zaliczki, a nie po kursie z dnia, gdy został ujęty przychód lub koszt lub składnik aktywów.
Grupa oceniła, że nowa interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- Nowa KIMS 23 „Uncertainty over Income Tax Treatments”
Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno w pierwszej kolejności ocenić, czy jego interpretacja zostanie prawdopodobnie zaakceptowana przez organy podatkowe. Jeśli tak, należy przyjąć do sporządzania sprawozdania finansowego taką interpretację. Jeśli nie, należy uwzględnić niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Spółka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8.
Grupa szacuje, że nowa interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe. Jednakże Zarząd Grupy wskazuje, że obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i wątpliwości w ich stosowaniu. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”
Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.
Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.
- Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”
Zgodnie z wprowadzoną zmianą jeśli składnik aktywów lub zobowiązanie netto z tytułu programu określonych świadczeń są ponownie wyceniane w wyniku zmian, ograniczenia lub rozliczenia, jednostka powinna:
- ustalić koszty bieżącego zatrudnienia i odsetki netto za okres po ponownej wycenie stosując założenia wykorzystane przy ponownej wycenie oraz
- określić odsetki netto za pozostały okres na podstawie przecenionego aktywa lub zobowiązania netto.
Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie oferuje pracownikom programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.
Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.
Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

c) Zasady rachunkowości

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1. Grupa Kapitałowa prezentuje odrębnie „Skonsolidowane sprawozdanie z wyniku”, które zamieszczone jest bezpośrednio przed „Skonsolidowanym sprawozdaniem z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów”.

„Skonsolidowane sprawozdanie z wyniku” prezentowane jest w wariantach kalkulacyjnym, natomiast „Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych” sporządzane jest metodą pośrednią.

W przypadku retrospektywnego wprowadzenia zmian zasad rachunkowości, prezentacji lub korekty błędów, Grupa prezentuje sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone dodatkowo na początek okresu porównawczego, jeżeli powyższe zmiany są istotne dla danych prezentowanych na początek okresu porównywalnego. W takiej sytuacji prezentacja not do trzeciego sprawozdania z sytuacji finansowej nie jest wymagana.

Segmenty operacyjne

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd Spółki dominującej kieruje się liniami produktowymi, które reprezentują główne usługi oraz wyroby dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług oraz wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zarząd Spółki dominującej wyróżnia następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- żywność przetworzona,
- mięso nieprzetworzone,
- pozostałe towary,
- pozostałe usługi.

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej.

Przychody ze sprzedaży wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku nie różnią się od przychodów prezentowanych w ramach segmentów operacyjnych, za wyjątkiem przychodów nieprzypisanych do segmentów oraz wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących transakcji pomiędzy segmentami.

Aktywa Grupy, których nie można bezpośrednio przypisać do działalności danego segmentu operacyjnego, nie są alokowane do aktywów segmentów operacyjnych.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę tj. spółek zależnych, sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia. W przypadkach gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Wyłączeniu z konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Inwestycje w spółkach zależnych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmują się zgodnie z MSSF 5.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną. Nie występują spółki wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały niedające kontroli,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłączają się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów takich jak zapasy i środki trwałe. Straty z tytułu transakcji wewnątrz grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,
- ujmują się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej zgodnie z MSR 12.

Udziały niedające kontroli wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i reprezentują tę część dochodów całkowitych oraz aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej. Grupa alokuje dochody całkowite spółek zależnych pomiędzy akcjonariuszy Spółki dominującej oraz podmioty niekontrolujące na podstawie ich udziału we własności.

Transakcje z podmiotami niekontrolującymi, które nie skutkują utratą kontroli przez Spółkę dominującą, Grupa traktuje jak transakcje kapitałowe:

- sprzedaż częściowa udziałów na rzecz podmiotów niekontrolujących - różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością bilansową aktywów netto spółki zależnej, przypadających na udziały sprzedane podmiotom niekontrolującym, ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji zyski zatrzymane.
- nabycie udziałów od podmiotów niekontrolujących - różnica pomiędzy ceną nabycia a wartością bilansową aktywów netto nabytych od podmiotów niekontrolujących ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji zyski zatrzymane.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Połączenia przedsięwzięć

Transakcje połączenia przedsięwzięć, wchodzące w zakres MSSF 3, rozliczane są metodą przejęcia.

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane zasadniczo według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 identyfikowane są aktywa i zobowiązania, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przejmowanej jednostki przed przejęciem.

Zapłata przekazana w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe, wycenione w wartości godziwej na dzień przejęcia. Elementem zapłaty jest również warunkowa zapłata, wyceniana w wartości godziwej na dzień przejęcia. Koszty powiązane z przejęciem (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią zapłaty za przejęcie, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy (zysk) kalkulowana jest jako różnica dwóch wartości:

- suma zapłaty przekazanej za kontrolę, udziałów niedających kontroli (wycenionych w proporcji do przejętych aktywów netto) oraz wartości godziwej pakietów udziałów (akcji) posiadanych w jednostce przejmowanej przed datą przejęcia oraz
- wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki.

Nadwyżka sumy skalkulowanej w sposób wskazany powyżej ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy w/w suma jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest niezwłocznie w wyniku. Grupa ujmuje zysk z przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Do dnia 1 stycznia 2010 roku Grupa stosowała do rozliczania połączeń metodę nabycia, w sposób określony w wersji MSSF 3 (2004).

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej. Za wartość bilansową uznaje się raczej tę wartość, która określona została pierwotnie przez podmiot kontrolujący, niż wartości wynikające z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej,
- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy przekazaną zapłatą a nabytymi aktywami netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji zyski zatrzymane,
- udziały niedające kontroli wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,
- dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania.

Transakcje w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotym polskim (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu zamknięcia obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Niepieniężne pozycje ujmowane według kosztu historycznego, wyrażonego w walucie obcej, są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Niepieniężne pozycje ewidencjonowane według wartości godziwej, wyrażonej w walucie obcej, wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych w kwocie netto, za wyjątkiem różnic kursowych kapitalizowanych w wartości aktywów w przypadkach określonych zasadami rachunkowości (przedstawione w punkcie dotyczącym kosztów finansowania zewnętrznego).

Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmowane są w wyniku, o ile nie stanowią zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości, która koryguje koszty odsetek.

Powyzsze zasady Grupa stosuje prospektywnie począwszy od 1 stycznia 2009 roku.

Wartość firmy

Wartość firmy ujmowana jest początkowo zgodnie z MSSF 3 (patrz wyżej podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych). Wartości firmy nie amortyzuje się, zamiast tego corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości zgodnie z MSR 36 (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych).

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38. W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania).

Wartości niematerialne na dzień bilansowy wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Okresy użytkowania poszczególnych wartości niematerialnych poddawane są corocznej weryfikacji, a w razie konieczności korygowane od początku następnego roku obrotowego.

Przewidywany okres użytkowania dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

Grupa	Okres
Know - how	nieokreślony
Znaki towarowe	5-20 lat
Patenty i licencje	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2 lata
Pozostałe wartości niematerialne	5 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie są amortyzowane, lecz corocznie są poddawane testom na utratę wartości. Posiadane przez Grupę wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania obejmują know-how receptur używanych do produkcji wyrobów Emitenta.

Koszty związane z utrzymaniem oprogramowania, ponoszone w okresach późniejszych, ujmowane są jako koszt okresu w momencie ich poniesienia.

Koszty prac badawczych są ujmowane w wyniku w momencie ich poniesienia.

W spółkach Grupy prowadzone są prace rozwojowe nad urozmaiceniem portfolio produktów, uwzględniając oczekiwania i wymagania odbiorców.

Nakłady bezpośrednio związane z pracami rozwojowymi ujmowane są jako wartości niematerialne, tylko wtedy gdy spełnione są następujące kryteria:

- ukończenie składnika wartości niematerialnych jest wykonalne z technicznego punktu widzenia tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- Grupa zamierza ukończyć składnik oraz użytkować go lub sprzedać,
- Grupa jest zdolna do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- składnik wartości niematerialnych będzie przynosił korzyści ekonomiczne, a Grupa potrafi tę korzyść udowodnić m.in. poprzez istnienie rynku lub użyteczność składnika dla potrzeb Grupy,
- dostępne są środki techniczne, finansowe i inne niezbędne do ukończenia prac rozwojowych w celu sprzedaży lub użytkowania składnika,

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- nakłady poniesione w trakcie prac rozwojowych można wiarygodnie wycenić i przyporządkować do danego składnika wartości niematerialnych.

Nakłady ponoszone na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Ocena przyszłych korzyści odbywa się na podstawie zasad określonych w MSR 36.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego, zgodnie z którym składniki aktywów są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Zakończone prace rozwojowe są amortyzowane liniowo przez przewidywany okres uzyskiwania korzyści, który przeciętnie wynosi 1-5 lat.

Zyski lub straty wynikłe ze zbycia wartości niematerialnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych wartości niematerialnych i są ujmowane w wyniku w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do użytkowania.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe, za wyjątkiem gruntów, wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy lub montażu i przekazania środka trwałego do używania.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Budynki i budowle	10-40 lat
Maszyny i urządzenia	2-23 lat
Środki transportu	5-8 lat
Pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym środek trwały jest dostępny do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności oraz metody amortyzacji są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach.

Środki trwałe o wartości jednostkowej poniżej 3.500 zł są bezpośrednio odpisywane w koszty w momencie ich przekazania do użytku.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w wyniku w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Aktywa w leasingu

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach oraz zobowiązaniach na dzień rozpoczęcia okresu leasingu. Wartość aktywów oraz zobowiązań określana jest na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak jest wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Corocznemu testowi na utratę wartości podlegają następujące składniki aktywów:

- wartość firmy, przy czym po raz pierwszy test na utratę wartości przeprowadza się do końca okresu, w którym miało miejsce połączenie,
- wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz
- wartości niematerialne, które jeszcze nie są użytkowane.

W odniesieniu do pozostałych składników wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych dokonywana jest ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. W razie stwierdzenia, że jakieś zdarzenia lub okoliczności mogą wskazywać na trudność w odzyskaniu wartości bilansowej danego składnika aktywów, przeprowadzany jest test na utratę wartości.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie.

Wartość firmy jest alokowana do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z których oczekuje się korzyści synergii wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, przy czym ośrodkami wypracowującymi przepływy pieniężne są co najmniej segmenty operacyjne.

Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których aktywa te należą, wówczas wartość bilansowa jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisywany jest do wartości firmy. Pozostała kwota odpisu obniża proporcjonalnie wartość bilansową aktywów wchodzących do ośrodka wypracowującego przepływy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach. W przypadku pozostałych składników aktywów, na kolejne dni bilansowe oceniane są przesłanki wskazujące na możliwość odwrócenia odpisów aktualizujących. Odwrócenie odpisu ujmowane jest w wyniku w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz/ lub przyrost jej wartości.

Ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w wyniku w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie jej zbycia lub trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej.

Aktywa finansowe

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach. Zyski lub straty ujmowane w wyniku finansowym prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe, za wyjątkiem odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które prezentowane są jako pozostałe koszty operacyjne.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta. Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii pożyczek i należności wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe w pozycji „Należności i pożyczki” oraz
- aktywa krótkoterminowe w pozycjach „Pożyczki”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego).

W Grupie przyjęto zasadę tworzenia odpisu aktualizującego co do zasady w wysokości 100% wartości należności przeterminowanych powyżej jednego roku, gdy kontrahent nie reguluje żadnego ze swych zobowiązań. Jednakże, przed dokonaniem odpisu z powyższego tytułu, przeprowadzana jest szczegółowa indywidualna analiza wypłacalności danego kontrahenta, w wyniku której może zostać podjęta decyzja o uznaniu odpisu aktualizującego wartość należności w całości lub części za niezasadny.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu lub wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSR 39.

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w wyniku finansowym. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności.

W tej kategorii Grupa ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w wyniku finansowym.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje notowane obligacje nieutrzymywane do terminów wymagalności oraz akcje spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone. Aktywa te w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazywane są w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Akcje spółek nienotowanych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Odpisy aktualizujące ujmowane są w wyniku finansowym.

Wszystkie inne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny ujmowane są jako pozostałe całkowite dochody i kumulowane w kapitale z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od aktywów pieniężnych, które ujmowane są w wyniku finansowym. W wyniku finansowym ujmowane są również odsetki, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych składników aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane jest w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów aktualizujących wartość instrumentów dłużnych, których odwrócenie ujmowane jest w wyniku finansowym, jeżeli wzrost wartości instrumentu może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po rozpoznaniu utraty wartości.

W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, skumulowane zyski i straty, ujęte poprzednio w pozostałych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego do wyniku finansowego oraz prezentowane są w pozostałych całkowitych dochodach jako reklasyfikacja z tytułu przeniesienia do wyniku finansowego.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń nie jest stosowana przez Grupę Kapitałową.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty bezpośrednie (głównie materiały i robociznę) powiększone o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Rozchód wyrobów gotowych ujmowany jest z zastosowaniem metody średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia. Rozchód materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze weszło - pierwsze wyszło” (FIFO) lub wg wskazywanych dostaw.

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacowana cena sprzedaży ustalana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Aktywa trwałe (grupy aktywów trwałych) są klasyfikowane przez Grupę jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa finansowe oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Spółki dominującej nabyte i zatrzymane przez Spółkę dominującą lub spółki zależne pomniejszają kapitał własny. Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powstaje z nadwyżki ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji, pomniejszonej o koszty emisji.

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami oraz
- kapitał z kumulacji pozostałych całkowitych dochodów obejmujących:
 - przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej (patrz podpunkt dotyczący rzeczowych aktywów trwałych),
 - wycenę aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (patrz podpunkt dotyczący instrumentów finansowych),
 - wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne (patrz podpunkt dotyczący rachunkowości zabezpieczeń),
 - różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych (patrz podpunkt dotyczący transakcji w walutach obcych),
 - udział w pozostałych dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności (patrz podpunkt dotyczący inwestycji w jednostkach stowarzyszonych).

W zyskach zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Wszystkie transakcje z właścicielami Spółki dominującej prezentowane są osobno w „Skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym”.

Świadczenia pracownicze

Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń (wraz z premiami) oraz składek na ubezpieczenia społeczne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie wymaganej zapłaty.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie narodziło na dzień bilansowy. Rezerwa na niewykorzystane urlopy stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy Spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów nabywania uprawnień przez pracowników.

Wartość bieżąca rezerwy na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez niezależnego aktuarusza. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych. Skutki wyceny rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych są ujmowane w wyniku.

Rezerwy, zobowiązania i aktywa warunkowe

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- straty z umów budowlanych ujmowane zgodnie z MSR 11,
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszt finansowy.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy.

W przypadku gdy wydatkowanie środków w celu wypełnienia obecnego obowiązku nie jest prawdopodobne, kwoty zobowiązania warunkowego nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, za wyjątkiem zobowiązań warunkowych identyfikowanych w procesie połączenia jednostek gospodarczych zgodnie z MSSF 3.

Informację o zobowiązaniach warunkowych ujawnia się w nocie 26.

Możliwe wpływy zawierające korzyści ekonomiczne dla Grupy, które nie spełniają jeszcze kryteriów ujęciem jako aktywa, stanowią aktywa warunkowe, których nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Informację o aktywach warunkowych ujawnia się w nocie 26.

Rozliczenia międzyokresowe

Grupa wykazuje w aktywach w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim koszty ubezpieczeń.

W pozycji „Rozliczeń międzyokresowych” zawartej w pasywach prezentowane są przychody przyszłych okresów, w tym również środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie środków trwałych, które rozliczane są zgodnie z MSR 20 „Dotacje rządowe”. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazywane są w ramach „Zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań”.

Dotacje ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana.

Dotacja dotycząca danej pozycji kosztowej jest ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacja finansująca składnik aktywów jest stopniowo ujmowana w wyniku jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów. Grupa Kapitałowa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie odejmuje dotacji od wartości

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

bilansowej aktywów, lecz wykazuje dotacje jako przychody przyszłych okresów w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy). Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr. Warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy.
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Odsetki i dywidendy

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Koszty operacyjne

Koszty operacyjne są ujmowane w wyniku zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym koszty według miejsc powstawania.

Podatek dochodowy (wraz z podatkiem odroczonym)

Obciążenie podatkowe wyniku finansowego obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w pozostałych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) przed opodatkowaniem w związku z czasowym przesunięciem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy, jeśli różnica przejściowa wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz która w czasie jej wystąpienia nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy. Nie ujmuje się rezerwy na podatek odroczony od wartości firmy, która nie podlega amortyzacji na gruncie przepisów podatkowych.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Utrata wartości aktywów trwałych

Grupa przeprowadza testy na utratę wartości aktywów trwałych, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na utratę wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa przeprowadziła test na utratę wartości know-how i wartości firmy. W roku 2017 nie nastąpiła utrata wartości tych aktywów.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dominującej dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na dzień 31.12.2017 roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notach nr 5 i 6.

Rezerwy

Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe – szacowane na każdy dzień bilansowy. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

Aktywa na podatek odroczony

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy zatwierdzonych przez Zarząd Spółki dominującej. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółki Grupy osiągną wystarczający dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości aktywów niefinansowych). W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

Wartość firmy

Zarząd Spółki dominującej przeprowadza test na utratę wartości. Test oparty jest o wycenę przeprowadzoną przez niezależny podmiot. Wycena ta bazuje na wartościach szacunkowych wynikających z przyjętych założeń co do zdarzeń przyszłych lub potencjalnych. Zarząd opiera się o przewidywania dotyczące przyszłych przepływów ośrodka wypracowującego korzyści przypisanego do spółki. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych.

Korekta błędów oraz zmiana zasad rachunkowości

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekt błędów, które miały wpływ na dane finansowe prezentowane za porównywalne okresy.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

1. Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych kieruje się liniami produktowymi, które reprezentują główne usługi oraz wyroby wytwarzane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług / wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, za wyjątkiem następujących obszarów:

- utrata wartości aktywów – przy ustalaniu wyniku segmentu nie uwzględnia się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, w tym również wartości firmy.

Aktywa przypisane do poszczególnych segmentów wynikają ze sprawozdań jednostkowych spółek do nich przypisanych, czyli nie uwzględniają korekt powstałych w trakcie konsolidacji (wyłączenia udziałów w jednostkach zależnych, wyłączenie należności wewnątrzgrupowych, marż zatrzymanych w zapasach, itp.)

Aktywa Grupy, których nie można bezpośrednio przypisać do działalności danego segmentu operacyjnego, nie są alokowane do aktywów segmentów operacyjnych. Do najistotniejszych aktywów nie ujmowanych w ramach segmentów operacyjnych należą aktywa spółek usługowych, których działalność nie została przypisana do żadnego z segmentów oraz aktywa spółek, które nie prowadzą działalności operacyjnej.

Grupa Kapitałowa dzieli działalność na następujące segmenty operacyjne:

- Żywność przetworzona
 - kategorie: dania gotowe, zupy, pasztety, konserwy mięsne,
 - kategorie: mrożonki, warzywa konserwowe.
- Mięso nieprzetworzone
 - kategorie: mięso w formie chłodzonej i mrożonej (półtusze, elementy)

Spółki działające w ramach poszczególnych segmentów

Biorąc po uwagę podstawowy przedmiot działalności do ww. segmentów można przypisać następujące spółki:

- Żywność przetworzona – PAMAPOL S.A. Rusiec i WZPOW Sp. z o.o. Kwidzyn
- Mięso nieprzetworzone – MITMAR Sp. z o.o. Głowno

Jednakże ze względu na możliwość realizacji konkretnych kontraktów, umów handlowych spółki realizują sprzedaż nie tylko produktów z przypisanego im segmentu, ale również z pozostałych segmentów.

Dlatego do poszczególnych segmentów przypisano przychody ze sprzedaży i wyniki operacyjne realizowane we wszystkich spółkach.

Dokonano wyłączeń przychodów ze sprzedaży i marż realizowanych pomiędzy segmentami.

Uzgodnienie wyników segmentów operacyjnych z wynikiem z działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej, zaprezentowanym w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, ujawnione zostało poniżej w tabeli.

Aktywa przypisane do poszczególnych segmentów wynikają ze sprawozdań jednostkowych spółek do nich przypisanych, czyli nie uwzględniają korekt powstałych w trakcie konsolidacji (wyłączenia udziałów w jednostkach zależnych, wyłączenie należności wewnątrzgrupowych, marż zatrzymanych w zapasach, itp.).

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Żywność przetworzona	Mięso nieprzetworzone	Pozostałe towary	Pozostałe usługi	Ogółem
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku					
Przychody od klientów zewnętrznych	342 718	136 564	3 950	6 297	489 529
Przychody ze sprzedaży między segmentami	19 758	29 533	635	2 073	51 999
Przychody ogółem	362 476	166 097	4 585	8 370	541 528
Wynik operacyjny segmentu	879	1 310	603	622	3 414
<i>Pozostałe informacje:</i>					
Wyłączenie wyniku transakcji między segmentami	+2 248	-1 459	-22	-383	+384
Wynik operacyjny segmentu po wyłączeniu transakcji wspólnych	3 127	-149	+581	239	3 798
Aktywa segmentu operacyjnego	314 142	60 349	-	-	374 491
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku					
Przychody od klientów zewnętrznych	334 134	109 864	3 830	5 729	453 557
Przychody ze sprzedaży między segmentami	28 018	18 535	1 008	1 909	49 470
Przychody ogółem	362 152	128 399	4 838	7 638	503 027
Wynik operacyjny segmentu	7 631	879	501	1 109	10 120
<i>Pozostałe informacje:</i>					
Wyłączenie wyniku transakcji między segmentami	+1 619	-1 128	-	-770	-279
Wynik operacyjny segmentu po wyłączeniu transakcji wspólnych	9 250	-249	501	339	9 841
Aktywa segmentu operacyjnego	327 727	56 341	-	-	384 068

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Uzgodnienie łącznych wartości przychodów oraz wyniku segmentów operacyjnych z analogicznymi pozycjami skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy przedstawia się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Przychody segmentów		
Łączne przychody segmentów operacyjnych	541 528	503 027
Przychody nie przypisane do segmentów	-	-
Wyłączenie przychodów z transakcji pomiędzy segmentami	-51 999	-49 470
Przychody ze sprzedaży	489 529	453 557
Wynik segmentów		
Wynik operacyjny segmentów	3 414	10 120
Korekty:	-	-
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów	-	-
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów (-)	-	-
Wyłączenie wyniku z transakcji pomiędzy segmentami	+384	-279
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 798	9 841
Przychody finansowe	2 274	623
Koszty finansowe (-)	- 5 956	- 6 046
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności (+/-)	-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	116	4 418

Sprzedaż Grupy Kapitałowej została podzielona na trzy segmenty geograficzne:

- sprzedaż krajowa,
- sprzedaż wewnątrzunijna,
- sprzedaż eksportowa.

Do przychodu każdego z segmentów przyporządkowany jest koszt własny sprzedaży.

Przychody Grupy uzyskiwane od klientów zewnętrznych w przekroju obszarów geograficznych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Segmenty geograficzne od 01.01 do 31.12.2017			
	Polska	Unia Europejska	Kraje spoza Unii Europejskiej	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	294 807	117 681	77 040	489 529
Koszty własne sprzedaży	236 608	95 986	61 359	393 953
Wynik segmentu	58 199	21 695	15 681	95 579
Nieprzypisane przychody				8 317
Nieprzypisane koszty				103 780
Zysk/ Strata brutto				116

Wyszczególnienie	Segmenty geograficzne od 01.01 do 31.12.2016			
	Polska	Unia Europejska	Kraje spoza Unii Europejskiej	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	287 905	101 236	64 416	453 557
Koszty własne sprzedaży	227 143	79 134	49 719	355 996
Wynik segmentu	60 762	22 102	14 697	97 561
Nieprzypisane przychody				7 859
Nieprzypisane koszty				101 002
Zysk/ Strata brutto				4 418

Nie wyodrębniono aktywów i pasywów dotyczących segmentów geograficznych, gdyż nie jest możliwe przypisanie poszczególnych pozycji do przychodów w przedstawionym przekroju.

Aktywa i pasywa Grupy związane są z głównymi przychodami jakimi jest sprzedaż produktów z branży spożywczej.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

2. Przejęcia oraz utrata kontroli nad jednostkami zależnymi

W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka dominująca nie dokonywała inwestycji kapitałowych w postaci nabycia nowych jednostek gospodarczych, ani też nie traciła kontroli nad jednostkami powiązanymi.

Wartości wprowadzone do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych w pozycji „Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych” w roku 2016 dotyczą realizacji zapłaty za udziały jednostki zależnej w związku z zawarciem umowy sprzedaży własności udziałów 27 września 2013 roku, o którym Emitent informował w raporcie bieżącym nr 36/2013.

3. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Grupa w okresie sprawozdawczym nie dokonywała istotnych inwestycji w jednostkach zależnych. Grupa nie posiada jednostek stowarzyszonych.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

4. Wartość firmy

Zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość firmy powstała w wyniku przejęcia spółki MITMAR Sp. z o.o. z siedzibą w Głownie w roku 2007.

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	1 673	1 673
Połączenie jednostek	-	-
Sprzedaż jednostek zależnych (-)	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia	-	-
Inne korekty	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	-	-
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia	-	-
Inne zmiany	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-
Wartość firmy - wartość bilansowa na koniec okresu	1 673	1 673

Na dzień bilansowy został przeprowadzony test na utratę wartości oparty o wycenę wykonaną przez niezależny podmiot. W wyniku przeprowadzonego testu nie zidentyfikowano przesłanek wskazujących na utratę wartości tego aktywa.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

5. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne użytkowane przez Grupę obejmują know – how, znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe oraz pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania”.

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2017							
Wartość bilansowa brutto	7 076	-	1 107	-	1 980	20	10 183
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-4 764	-	-860	-	-198	-	-5 822
Wartość bilansowa netto	2 312	-	247	-	1 782	20	4 361
Stan na 31.12.2016							
Wartość bilansowa brutto	7 027	-	1 038	-	1 980	-	10 045
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	- 4 552	-	-744	-	-198	-	-5 494
Wartość bilansowa netto	2 475	-	294	-	1 782	-	4 551

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niem. w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	2 475	-	294	-	1 782	-	4 551
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	49	-	68	-	-	66	183
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-	-	-	-46	-46
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	-	-	-
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	-212	-	-115	-	-	-	-327
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	2 312	-	247	-	1 782	20	4 361

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niem. w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016 roku	2 583	-	168	-	1 782	12	4 545
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	52	-	237	-	-	-12	277
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-	-	-	-	-
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	-	-	-
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	-160	-	-111	-	-	-	-271
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	2 475	-	294	-	1 782	-	4 551

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenie:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa Kapitałowa wykorzystuje w działalności składnik wartości niematerialnych, którego okres użytkowania jest nieokreślony (patrz punkt dotyczący zasad rachunkowości). Wartość bilansowa tego składnika na dzień 31.12.2017 wynosiła 1 782 tys. PLN (2016 rok: 1 782 tys. PLN) i obejmowała know-how dotyczące technologii i receptur wykorzystywanych do produkcji dań gotowych i konserw. Jest to jednocześnie najistotniejszy składnik wartości niematerialnych.

Na dzień bilansowy Grupa przeprowadziła test na utratę wartości know-how (w postaci wyceny przeprowadzonej przez niezależny podmiot). W wyniku przeprowadzonego testu nie stwierdzono występowania przesłanek wskazujących na utratę wartości tej części aktywów.

Amortyzacja wartości niematerialnych została zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyniku w pozycji: „Koszty ogólnego zarządu” – 2017 rok: 152 tys. PLN (2016 rok: 261 tys. PLN),

Na dzień 31 grudnia 2017 i 31 grudnia 2016 Grupa Kapitałowa nie posiadała wartości niematerialnych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

6. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2017							
Wartość bilansowa brutto	14 291	107 355	114 307	16 350	8 537	3 536	264 376
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	-36 759	-78 527	-12 040	-7 325	-	-134 651
Wartość bilansowa netto	14 291	70 596	35 780	4 310	1 212	3 536	129 725
Stan na 31.12.2016							
Wartość bilansowa brutto	14 291	98 646	101 313	16 134	8 389	1 919	240 692
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	-25 809	-65 763	-12 185	-6 877	-	-110 634
Wartość bilansowa netto	14 291	72 837	35 550	3 949	1 512	1 919	130 058

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2017 roku	14 291	73 392	35 550	3 949	1 512	1 364	130 058
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	362	9 851	1 903	181	6 781	19 078
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-1 852	-164	-	-4 594	-6 610
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	-	-15	-15
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	-	-3 157	-7 769	-1 377	-481	-	-12 786
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	-	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	14 291	70 596	35 780	4 310	1 212	3 536	129 725

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2016 roku	14 180	72 627	34 021	3 876	1 357	5 371	131 432
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	111	3 579	9 599	1 842	573	5 546	21 250
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-614	-300	-4	-9 424	-10 342
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	-	-129	-129
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	-	-2 754	-7 456	- 1 469	-414	-	-12 093
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)	-	-60	-	-	-	-	-60
Odwrocenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016 roku	14 291	73 392	35 550	3 949	1 512	1 364	130 058

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z wyniku i sprawozdania z sytuacji finansowej:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Koszt własny sprzedaży	9 483	8 705
Koszty ogólnego zarządu	2 400	3 305
Koszty sprzedaży	782	1 250
Cena nabycia (koszt wytworzenia) innych aktywów	-	-
Inne	120	-
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	12 789	12 160

W 2017 roku Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości środków trwałych.

Na dzień 31.12.2017 rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 126.189 tys. PLN (2016 rok: 89 550 tys. PLN) stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy. Informację o zabezpieczeniach zobowiązań zaprezentowano w notce nr 9.6.

7. Aktywa w leasingu

7.1. Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego. Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego przedstawia się następująco:

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2017							
Wartość bilansowa brutto	-	-	13 026	5 333	205	-	18 564
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	-	-1 297	-1 521	-188	-	- 3 006
Wartość bilansowa netto	-	-	11 729	3 812	17	-	15 558
Stan na 31.12.2016							
Wartość bilansowa brutto	-	-	12 336	3 950	205	-	16 491
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	-	-	- 2 950	-918	-137	-	- 4 005
Wartość bilansowa netto	-	-	9 386	3 032	68	-	12 486

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Stan na 31.12.2017				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	3 764	6 101	-	9 865
Koszty finansowe (-)	70	121	-	191
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	3 834	6 222	-	10 056
Stan na 31.12.2016				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	3 186	4 969	-	8 155
Koszty finansowe (-)	79	235	-	314
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	3 265	5 204	-	8 469

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

OPIS ZNACZĄCYCH UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO

Leasingobiorca	
PAMAPOL S.A.	Umowa z SG Equipment Leasing S.A. Przedmiot umowy: Detektor Eagle Tall . Wartość początkowa umowy: 625.514,37zł. Wartość pozostała do spłaty: 459.057,10, zawarta na okres: 15.10.16-15.09.21; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową
PAMAPOL S.A.	Umowa z PKO Leasing S.A.. Przedmiot umowy: Linia technologiczna do napełniania puszek mięsem , producent Hema . Wartość początkowa umowy: 1.297.950,00 zł. Wartość pozostała do spłaty: 1.164.532,68 zł, zawarta na okres: 29.03.17-30.04.22; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M, zabezpieczenia: weksel in blanco
MITMAR	Umowa ING Lease (Polska) Sp. z o.o. Przedmiot umowy: Separator Sepamatic. Wartość początkowa umowy: 437 621,31 zł. Wartość pozostała do spłaty: 133 696,94 zł, zawarta na okres 08.12.15-08.12.18; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco
MITMAR	Umowa z ING Lease. Przedmiot umowy: Zamrażalniki płytowe Wartość początkowa umowy: 969.779,82 zł. Wartość pozostała do spłaty: 628 515,52 zł, zawarta na okres 31.05.16-25.11.21; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco
MITMAR	Umowa zPKO Leasing S.A. Przedmiot umowy : Analizator MeatMaster, Przenośnik modułowy. Wartość początkowa umowy: 943.000 zł. Wartość pozostała do spłaty: 449 147,20 zł, zawarta na okres 24.06.15-30.06.30; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

7.2 Leasing operacyjny

Grupa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu operacyjnego. Koszty minimalnych opłat z tego tytułu są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania Grupy.

8. Nieruchomości inwestycyjne

W skład nieruchomości inwestycyjnych wchodzi nieruchomości gruntowe i budynki. Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne w wartości nabycia.

Zmiany wartości bilansowej w okresie sprawozdawczym przedstawiały się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wartość bilansowa na początek okresu	8 516	148
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-
Nabycie nieruchomości	162	10 693
Aktywowanie późniejszych nakładów	-	-
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-
Zbycie nieruchomości (-)	-5 164	-
Inne zmiany (reklasyfikacje, przeniesienia itp.) (+/-)	296	-2 325
Odpis aktualizujący wartość nieruchomości (+/-)	- 60	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	3 750	8 516

Nieruchomości wykazane w pozycji „Inne zmiany” w 2017 roku zostały przejęte za dług (nastąpiła konwersja należności sadowej na nieruchomości inwestycyjne). W 2016 roku w pozycji Inne zmiany Spółka wykazywała nieruchomości, zostały zakwalifikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży. Aktywa te zostały zbyte na dzień publikacji niniejszego sprawozdania.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9. Aktywa oraz zobowiązania finansowe

9.1. Kategorie aktywów oraz zobowiązań finansowych

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 – pożyczki i należności (PiN)	5 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ADS)
2 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu (AWG-O)	6 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
3 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (AWG-W)	7 - aktywa poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
4 - inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (IUTW)	

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39							Razem
		PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2017									
<i>Aktywa trwałe:</i>									
Należności i pożyczki	9.2	552	-	-	-	-	-	-	552
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9.4	-	-	-	-	8	-	-	8
<i>Aktywa obrotowe:</i>									
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	73 427	-	-	-	-	-	10 149	83 576
Pożyczki	9.2	62	-	-	-	-	-	-	62
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	180	-	-	-	-	-	-	180
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9.4	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	3 261	-	-	-	-	-	-	3 261
Kategoria aktywów finansowych razem		77 482	-	-	-	8	-	10 149	87 639
Stan na 31.12.2016									
<i>Aktywa trwałe:</i>									
Należności i pożyczki	9.2	788	-	-	-	-	-	-	788
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	9.4	-	-	-	-	8	-	-	8
<i>Aktywa obrotowe:</i>									
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12	76 099	-	-	-	-	-	8 771	84 870
Pożyczki	9.2	102	-	-	-	-	-	-	102

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39						Razem
		PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	9.4	-	279	-	-	-	-	279
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	2 665	-	-	-	-	-	2 665
Kategoria aktywów finansowych razem		79 654	279	-	-	8	-	8 771

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu (ZWG-O)	4 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
2 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (ZWG-W)	5 - zobowiązania poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
3 - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZZK)	

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
		ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2017							
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-	-	46 157	-	-	46 157
Leasing finansowy	7	-	-	-	-	6 222	6 222
Pochodne instrumenty finansowe	9.2	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	18	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	-	-	62 497	-	26 523	89 020
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-	-	32 427	-	-	32 427
Leasing finansowy	7	-	-	-	-	3 834	3 834
Pochodne instrumenty finansowe	9.2	-	-	-	-	-	-
Kategoria zobowiązań finansowych razem		-	-	141 081	-	36 579	177 660

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Nota	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
		ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2016							
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-	-	3 779	-	-	3 779
Leasing finansowy	7	-	-	-	-	5 204	5 204
Pochodne instrumenty finansowe	9.2	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	18	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	-	-	100 950	-	6 158	107 108
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-	-	76 862	-	-	76 862
Leasing finansowy	7	-	-	-	-	3 265	3 265
Pochodne instrumenty finansowe	9.2	-	-	50	-	-	50
Kategoria zobowiązań finansowych razem		-	-	181 641	-	14 627	196 268

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9.2. Należności i pożyczki

Grupa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyodrębnia klasę należności i pożyczek (MSSF 7.6). W części długoterminowej należności i pożyczki prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w jednej pozycji. W części krótkoterminowej Grupa, zgodnie z wymogami MSR 1, odrębnie prezentuje należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności. Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej z klasy należności i pożyczek przedstawia poniższa tabela. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w nocie nr 12.

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Aktywa trwałe:</i>		
Należności	552	788
Pożyczki	-	-
Należności i pożyczki długoterminowe	552	788
<i>Aktywa obrotowe:</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	83 576	84 870
Pożyczki	62	102
Należności i pożyczki krótkoterminowe	83 638	84 972
Należności i pożyczki, w tym:	84 190	85 760
Należności (nota nr 12)	84 128	85 658
Pożyczki (nota nr 9.2)	62	102

Udzielone pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa pożyczek uważana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7 dotycząca wartości godziwej).

Na dzień 31.12.2017 pożyczki udzielone w PLN o wartości bilansowej 60 tys. PLN oprocentowane były stałą stopą procentową 10 p.p. w stosunku rocznym, (2016 rok: 100 tys. PLN). Terminy spłaty pożyczki przypadają na 31.12.2017 r.

Zmiana wartości bilansowej pożyczek, w tym odpisów aktualizujących ich wartość, przedstawia się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	578	9 147
Połączenie jednostek gospodarczych	-	-
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	100	100
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	-	-
Spłata pożyczek wraz z odsetkami (-)	-215	-8 669
Sprzedaż jednostek zależnych (-)	-	-
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	463	578
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	476	476
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	-	-
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	-75	-
Odpisy wykorzystane (-)	-	-
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	401	476
Wartość bilansowa na koniec okresu	62	102

Odpis aktualizujący wartość pożyczek został utworzony w latach ubiegłych na pełną wartość (476 tys. zł) należności z tytułu pożyczki od jednostki znajdującej się w obecnie upadłości likwidacyjnej. W lipcu 2017 roku wpłynął do spółki przelew w kwocie 75 tys. złotych tytułem podziału masy upadłości.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9.3. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne, by minimalizować ryzyko zmiany kursów walut, w których realizowana jest część transakcji sprzedaży i zakupu.

Instrumenty pochodne, pomimo iż od strony ekonomicznej zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym, nie stanowią formalnie zabezpieczenia w rozumieniu MSR 39, w związku z tym traktowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu (instrumenty pochodne handlowe). Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Aktywa trwałe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	-	-
<i>Aktywa obrotowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	127	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	53	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	180	-
Aktywa - instrumenty pochodne	180	-
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	50
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	-	50
Zobowiązania - instrumenty pochodne	-	50

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Instrumenty pochodne handlowe

Poszczególne klasy instrumentów pochodnych handlowych prezentuje poniższa tabela:

	Nominał transakcji w walucie (w tys.)	Wartość bilansowa instrumentów*		Termin realizacji	
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do
Stan na 31.12.2017					
Kontrakty forward EUR	2 800	127	-	04.01.2018	08.03.2018
Kontrakty forward USD	-	-	-	-	-
Instrumenty pochodne handlowe razem		127	-		
Stan na 31.12.2016					
Kontrakty forward EUR	2 200	23	-	03.01.2017	07.03.2017
Kontrakty forward USD	1 050	27		05.01.2017	14.06.2017

* wartość godziwa

Wpływ instrumentów pochodnych handlowych na wynik finansowy zaprezentowano w nocie nr 21.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9.4. Pozostałe aktywa finansowe

W ramach pozostałych aktywów finansowych Grupa prezentuje następujące inwestycje:

	Aktywa krótkoterminowe		Aktywa długoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
<i>Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności:</i>				
Dłużne papiery wartościowe skarbowe	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe komercyjne	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-	-
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</i>				
Akcje spółek notowanych	-	279	-	-
Udziały, akcje spółek nienotowanych	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	8	8
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	279	8	8
<i>Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik:</i>				
Akcje spółek notowanych	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe razem	-	279	8	8

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Nie występują

Aktywa dostępne do sprzedaży

Udziały i akcje w spółkach nienotowanych Grupa wycenia w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Grupa nie zamierza zbyć nienotowanych udziałów i akcji w najbliższej przyszłości.

W portfelu spółek niepublicznych Grupa posiada : udziały spółki zależnej WZPOW Kwidzyn, udziały w Przedsiębiorstwie FRUCTOPOL Sp. z o.o. w Warszawie – o wartości bilansowej 8 tys. PLN.

W roku 2017 nie dokonano odpisów z tytułu utraty wartości ww. aktywów.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik

Do inwestycji w tej kategorii Grupa zaliczała na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego 41 605 akcji spółki notowanej na 31.12.2016 r. na GWP ZM DUDA (obecnie Gobarto) nabytych z przeznaczeniem do obrotu. Wartość godziwa została ustalona wg kursu zamknięcia sesji na dzień bilansowy tj. 6,70 PLN/akcję. W 2017 roku ww. akcje zostały zbyte.

Zyski oraz straty ujęte w działalności finansowej dotyczące tej kategorii aktywów finansowych, zaprezentowano w nocie nr 21.

9.5. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentuje poniższa tabela:

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Zobowiązania krótkoterminowe		Zobowiązania długoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:				
Kredyty w rachunku kredytowym	16 690	59 390	44 048	2 665
Kredyty w rachunku bieżącym	15 074	17 146	-	-
Pożyczki	662	326	2 109	1 114
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	32 427	76 862	46 157	3 779
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	32 427	76 862	46 157	3 779

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa nie zalicza żadnych instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik. Wszystkie kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwą kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych zaprezentowano w nocie nr 9.7.

Informacje dotyczące charakteru i zakresu ryzyka, na które narażona jest Grupa Kapitałowa z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych prezentuje poniższa tabela (patrz również nota nr 27 dotycząca ryzyk):

Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

L.p.	Kredytobiorca	Waluta	Oprocentowanie	Zobowiązanie			
				Wartość w PLN	Krótkoterminowe	Długoterminowe	
Stan na 31.12.2017							
1.	Kredyt A- w rachunku bieżącym PKO BP S.A.	PAMAPOL S.A.	PLN	WIBOR 1M+2pp	886	886	-
2.	Kredyt A- w rachunku bieżącym CA BP S.A		PLN	WIBOR 1M+2pp	1 601	1 601	-
3.	Kredyt B- w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+2pp	7 500	1 445	6 055
4.	Kredyt B w rachunku kredytowym CA BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+2pp	7 500	1 445	6 055
5.	Pożyczka SG Leasing		PLN	WIBOR 1M+2,4pp	418	179	241
6.	Odsetki naliczone na dzień bilansowy		PLN		40	40	-
	Faktoring niepełny PKO BP S.A.	PLN	zmiennie	5 364	5 364		
7.	Kredyt A- w rachunku bieżącym PKO BP S.A.	WZPOW Sp. z o.o.	PLN	1M WIBOR + 2,pp	1 790	1 790	-
8.	Kredyt A- w rachunku bieżącym CA BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2,pp	2 446	2 446	-
9.	Kredyt B- w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2pp	15 000	1 000	14 000
10.	Kredyty B- w rachunku kredytowym CA BP S.A		PLN	1M WIBOR + 2pp	15 000	1 000	14 000
11.	Kredyt C- skupowy PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2pp	2 324	2 324	-
12.	Kredyt C- skupowy CA BP S.A		PLN	1M WIBOR + 2pp	2 324	2 324	-
13.	Pożyczka WFOSiGW		PLN	0,8% stopy redysk. weksli nie mniej niż 3%	2 354	484	1 870
15.	Odsetki naliczone od kredytów		PLN		86	86	-
	Faktoring niepełny PKO BP S.A.	PLN	zmiennie	600	600	-	
16.	Kredyt A- w rachunku bieżącym PKO BP S.A.	MITMAR Sp. z o.o.	PLN	WIBOR 1M + 2pp	379	379	-
17.	Kredyt A w rachunku bieżącym CA BP S.A.		PLN	WIBOR 1M + 2pp	285	285	-
18.	Kredyt B- w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+ 2pp	2 500	532	1 968
19.	Kredyt B- w rachunku kredytowym CA BP S.A		PLN	WIBOR 1M + 2pp	2 500	532	1 968
20.	Kredyt D- odnawialny PKO BP S.A.		EUR	EURIBOR 1M + 2,5pp	1 542	1 542	-
21.	Kredyt D- odnawialny CA BP S.A.		EUR	EURIBOR 1M + 2,5pp	1 542	1 542	-
22.	Kredyt D- odnawialny PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+ 2pp	2 302	2 302	-
23.	Kredyt D- odnawialny CA BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+ 2pp	2 302	2 302	-

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

24.	Faktoring odwrotny	PLN	WIBOR 1M +2,4pp	-2	-2	
25.	Karty kredytowe	PLN		1	1	-
	OGÓŁEM			78 584	32 427	46 157

Kredyt konsorcjalny (A,B,C,D) oprocentowany jest na bazie zmiennej stopy procentowej w oparciu o referencyjną stopę WIBOR 1M, która według stanu na dzień 31.12.2017 r. kształtowała się na poziomie 1,65 % (31.12.2016 rok 1,66%).

Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

L.p.		Kredytobiorca	Waluta	Oprocentowanie	Zobowiązanie		
					Wartość w PLN	Krótkoterminowe	długoterminowe
	Stan na 31.12.2016						
1.	Kredyty w rachunku bieżącym PKO BP S.A.	PAMAPOL S.A. WZPOW Sp. z o.o.	PLN	WIBOR 3M+2,5pp	6 711	6 711	-
2.	Kredyty w rachunku kredytowym BGŻ S.A.		PLN	WIBOR 3M+0,6pp	271	271	-
3.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+0,6pp	96	96	-
4.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 3M+2,5pp	5 820	5 820	-
5.	Pożyczka SG Leasing		PLN	WIBOR 1M+2,4pp	585	166	419
6.	Odsetki naliczone na dzień bilansowy		PLN		22	22	-
7.	Kredyty w rachunku bieżącym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2,0pp	4 926	4 926	-
8.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2,0pp	7 042	7 042	-
9.	Kredyty w rachunku kredytowym BGŻ inwestycyjny	MITMAR Sp. z o.o.	PLN	3M WIBOR + 1,6pp	108	108	-
10.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO SPO		PLN	1M WIBOR + 0,6pp	57	57	-
11.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO SPO		PLN	1M WIBOR + 0,8pp	18	18	-
12.	Linia wieloproduktowa mBank		PLN	1M WIBOR + 3,0pp	1 846	1 846	-
13.	Kredyt rewolwingowy BGŻ		PLN	3M WIBOR + 2,5pp	37 000	37 000	-
14.	Pożyczka WFOSiGW		PLN	0,8% stopy redysk. weksli nie mniej niż 3%	855	159	696
15.	Odsetki naliczone od kredytów		PLN		183	183	-
16.	Kredyty w rachunku bieżącym Deutsche Bank PBC		EUR	EURIBOR 1M + 2,2pp	2 861	2 861	-
17.	Kredyty w rachunku kredytowym Deutsche Bank PBC		PLN	WIBOR 1M + 1,7pp	3 812	1 757	2 055
18.	Kredyt w rachunku kredytowym ING obrotowy		PLN	WIBOR 1M+ 2,4pp	4 200	4 200	-
19.	Kredyty w rachunku kredytowym ING refinansowany	PLN	WIBOR 1M + 1,9pp	244	244	-	
20.	Kredyty w rachunku kredytowym ING korporacyjny dewizowy	EUR	EURIBOR 1M + 2,7pp	821	212	609	
21.	Faktoring odwrotny	PLN	WIBOR 1M + 2,4pp	2 770	2 770	-	
22.	Faktoring odwrotny	PLN	WIBOR 1M + 3,05pp	392	392	-	
23.	Karty kredytowe	PLN		1	1	-	
	OGÓŁEM			80 641	76 862	3 779	

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Większość kredytów oprocentowana jest na bazie zmiennych stóp procentowych w oparciu o referencyjną stopę WIBOR 1M, która według stanu na dzień 31.12.2016 r. kształtowała się na poziomie 1,66 % (31.12.2015 rok 1,65%) oraz WIBOR 3M – 31.12.2016 r. 1,73% (31.12.2015: 1,72%).

W dniu 21 września 2017 r. pomiędzy Emitentem, WZPOW, MITMAR jako Kredytobiorcami a Bankami Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.) oraz Credit Agricole Bank Polski S.A. (CREDIT AGRICOLE) jako Kredytodawcami (łącznie: Banki) doszło do zawarcia umowy kredytu w ramach konsorcjum bankowego utworzonego przez Banki (Umowa Kredytu), dotyczącego finansowania Grupy PAMAPOL.

Przedmiotem Umowy jest refinansowanie przez poszczególne Banki (na maksymalnym poziomie po 50% kwoty limitu i poszczególnych sublimitów) istniejącego zadłużenia Grupy PAMAPOL oraz finansowanie bieżącej działalności gospodarczej do kwoty 100 mln PLN, z tym że maksymalne sublimity nie mogą być wyższe niż do 20 mln PLN dla Emitenta, do 60 mln PLN dla WZPOW, do 20 mln dla MITMAR.

Środki z części przyznanych sublimitów będą przeznaczone w pierwszej kolejności na całkowitą spłatę oznaczonych istniejących zobowiązań spółek Grupy PAMAPOL wobec BGŻ BNP Paribas S.A., PKO BP S.A., ING Bank Śląski S.A., Deutsche Bank Polska S.A., mBank S.A., Coface Poland Factoring Sp. z o.o. (Pierwotni Kredytodawcy).

Okres kredytowania określony został do 48 miesięcy (Okres Umowy), z zastrzeżeniem, że kredyt w rachunku bieżącym będzie udzielony na okres 12 miesięcy a kredyty obrotowe odnawialne na okres odpowiednio 12 lub 18 miesięcy z możliwością przedłużenia po pozytywnej ocenie zdolności Kredytobiorców.

Oprocentowanie kredytu (poszczególnych sublimitów) oparte będzie na zmiennej stopie procentowej, w oparciu o odpowiednie stopy WIBOR, EURIBOR, LIBOR (stawka referencyjna), powiększonej o marżę.

Umowa szczegółowo została opisana w raporcie bieżącym nr 18/2017.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik Nie występują.

9.6. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Zgodnie z Umową Kredytu Konsorcjalnego (A,B,C,D) zabezpieczenie wierzycelności Banków z tytułu udzielonego kredytu stanowią w szczególności:

- przelew wierzycelności pieniężnej z umowy/umów ubezpieczenia nieruchomości, mienia ruchomego oraz środków obrotowych (zapasów) znajdujących się w zakładach Kredytobiorców,
- weksel własny in blanco Kredytobiorców wraz z deklaracją wekslową,
- pełnomocnictwo do dysponowania wszystkimi rachunkami bankowymi Kredytobiorcy we wszystkich bankach prowadzących obsługę Kredytobiorców,
- zastaw rejestrowy wraz z blokadą na rachunku maklerskim aktywów finansowych nie będących własnością Kredytobiorców z zastrzeżeniem, że zastaw będzie stanowić jedynie zabezpieczenie sublimitu do łącznej kwoty 60 mln PLN w obu Bankach dla WZPOW,
- hipoteki umowne łączne do kwoty łącznej 130,4 mln PLN na nieruchomościach gruntowych zabudowanych stanowiących własność Emitenta położonych w Ruścu i nieruchomości położonej we Wrześni, oraz na nieruchomościach położonych w Kwidzynie znajdujących się w wieczystym użytkowaniu WZPOW, i nieruchomościach położonych w Głownie będących własnością MITMAR,
- zastaw rejestrowy na środkach obrotowych (zapasach) Kredytobiorców,
- zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych, środkach trwałych Kredytobiorców,
- umowa wsparcia lub poręczenia na zasadach ogólnych zawarta m.in. przez podmioty trzecie, w tym znaczących akcjonariuszy PAMAPOL

Zaciągnięte przez Grupę Kapitałową zobowiązania z tytułu pożyczek, innych instrumentów dłużnych oraz z tytułu leasingu finansowego objęte są następującymi zabezpieczeniami spłaty (według stanu na dzień bilansowy):

- zastaw rejestrowy na przedmiotach leasingu, pożyczki
- weksle in blanco

Zobowiązania z tytułu kredytów pożyczek, innych instrumentów dłużnych oraz z tytułu leasingu finansowego na dzień 31.12.2016 roku objęte były następującymi zabezpieczeniami spłaty:

- hipoteka na nieruchomościach na kwotę 78.945 tys. PLN,
- zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach do kwoty 11.949 tys. PLN,
- zastaw na posiadanych udziałach oraz akcjach spółek do kwoty 0 tys. PLN,
- zastaw rejestrowy na zapasach oraz umowy przewłaszczenia zapasów łącznie do kwoty 74.978 tys. PLN,
- cesja wierzycelności do kwoty 27.684 tys. PLN,
- cesja praw z polis ubezpieczenia do kwoty 163.285 tys. PLN,
- weksle z deklaracją wekslową in blanco,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
- pełnomocnictwo do dysponowania obecnymi i przyszłymi wpływami na rachunek bankowy

Na 31.12.2017 następujące aktywa Grupy Kapitałowej (w wartości bilansowej) stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań:

	Nota nr	31.12.2017	31.12.2016
Wartości niematerialne		-	-
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu		126 189	89 941
Aktywa finansowe (inne niż należności)		-	-
Zapasy		72 100	74 979
Należności z tytułu dostaw i usług i inne		5 964	27 685
Środki pieniężne		-	-
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem		204 253	192 605

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

9.7. Pozostałe informacje dotyczące instrumentów finansowych

9.7.1. Informacja o wartości godziwej instrumentów finansowych

Porównanie wartości bilansowej aktywów oraz zobowiązań finansowych z ich wartością godziwą przedstawia się następująco:

Klasa instrumentu finansowego	Nota nr	31.12.2017		31.12.2016	
		Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Aktywa:</i>		87 639	87 639	88 712	88 712
Pożyczki	9.2	62	62	102	102
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	12	84 128	84 128	85 658	85 658
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	180	180	-	-
Papiery dłużne	9.4	-	-	-	-
Akcje spółek notowanych	9.4	-	-	279	279
Udziały, akcje spółek nienotowanych	9.4	8	8	8	8
Jednostki funduszy inwestycyjnych	9.4	-	-	-	-
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	9.4	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	3 261	3 261	2 665	2 665
<i>Zobowiązania:</i>		177 660	177 660	196 268	196 268
Kredyty w rachunku kredytowym	9.5	60 738	60 738	62 055	62 055
Kredyty w rachunku bieżącym	9.5	15 074	15 074	17 146	17 146
Pożyczki	9.5	2 772	2 772	1 440	1 440
Dłużne papiery wartościowe	9.5	-	-	-	-
Leasing finansowy	7	10 056	10 056	8 469	8 469
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	-	-	50	50
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	18	89 020	89 020	107 108	107 108

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wartość godziwa definiowana jest jako cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Grupa Kapitałowa nie dokonywała wyceny wartości godziwej należności oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

9.7.2. Dodatkowe informacje o metodach wyceny instrumentów finansowych wycenionych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane przez Grupę w wartości godziwej, zakwalifikowane do określonego poziomu w hierarchii wartości godziwej:

- poziom 1 – notowane ceny (bez dokonywania korekt) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów oraz zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, inne niż notowane ceny ujęte w ramach poziomu 1, obserwowalne na podstawie zmiennych pochodzących z aktywnych rynków,
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, nie ustalone w oparciu o zmienne pochodzące z aktywnych rynków.

Klasa instrumentu finansowego	Nota nr	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość godziwa
Stan na 31.12.2017					
<i>Aktywa:</i>					
Akcje spółek notowanych	a)	-	-	-	-
Udziały, akcje spółek nienotowanych	b)	8	-	-	8
Jednostki funduszy inwestycyjnych	...	-	-	-	-
Instrumenty pochodne handlowe	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	c)	-	180	-	180
Papiery dłużne wyceniane w wartości godziwej	d)	-	-	-	-
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	...	-	-	-	-
Aktywa razem		8	180	-	188
<i>Zobowiązania:</i>					
Instrumenty pochodne handlowe (-)	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (-)	c)	-	-	-	-
Papiery dłużne wyceniane w wartości godziwej (-)	...	-	-	-	-
Warunkowa zapłata za przejęcie (-)	e)	-	-	-	-
Zobowiązania razem (-)		-	-	-	-
Wartość godziwa netto		8	180	-	188
Stan na 31.12.2016					
<i>Aktywa:</i>					
Akcje spółek notowanych	a)	279	-	-	279
Udziały, akcje spółek nienotowanych	b)	8	-	-	8
Jednostki funduszy inwestycyjnych	...	-	-	-	-
Instrumenty pochodne handlowe	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	c)	-	-	-	-
Papiery dłużne wyceniane w wartości godziwej	d)	-	-	-	-
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	...	-	-	-	-
Aktywa razem		287	-	-	287
<i>Zobowiązania:</i>					
Instrumenty pochodne handlowe (-)	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (-)	c)	-	-	-	-
Papiery dłużne wyceniane w wartości godziwej (-)	...	-	-	-	-
Warunkowa zapłata za przejęcie (-)	e)	-	-	-	-
Zobowiązania razem (-)		-	-	-	-
Wartość godziwa netto		287	-	-	287

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne przeniesienia pomiędzy poziomem 1, 2 i 3 wartości godziwej instrumentów finansowych.

a) Akcje spółek notowanych

Klasa ta obejmuje papiery wartościowe spółek publicznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wartość godziwa akcji została określona na podstawie notowań z dnia bilansowego (poziom 1).

b) Udziały, akcje spółek nienotowanych

Wartość godziwa nienotowanych papierów wartościowych stanowią 8 tys. PLN. Ujęte są one wg ceny nabycia – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (poziom 1).

c) Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne to walutowe kontrakty terminowe i opcje walutowe wyceniane modelem z wykorzystaniem parametrów rynkowych tj. kursów wymiany walut oraz stóp procentowych (poziom 2).

9.7.3. Przekwalifikowanie

Grupa Kapitałowa nie dokonała przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę zasad wyceny tych aktywów pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia lub metodą zamortyzowanego kosztu.

9.7.4. Wyłączenie ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Na dzień 31.12.2017 Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów finansowych, których przeniesienia nie kwalifikują się do wyłączenia ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

10. Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony oraz podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływają na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

	Nota nr	31.12.2017	31.12.2016
<i>Saldo na początek okresu:</i>			
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		5 265	6 426
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		6 969	-7 049
Podatek odroczony netto na początek okresu		-1 704	-623
<i>Zmiana stanu w okresie wpływająca na:</i>			
Wynik (+/-)	22	-1 829	-1 081
Pozostałe całkowite dochody (+/-)		-	-
Rozliczenie połączenia jednostek gospodarczych		-	-
Pozostałe (w tym różnice kursowe netto z przeliczenia)		-	-
Podatek odroczony netto na koniec okresu, w tym:		-3 533	-1 704
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		3 827	5 265
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		7 360	6 969

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
		wynik	pozostałe całkowite dochody	rozliczenie połączenia		
Stan na 31.12.2017						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	11	34	-	-	-	45
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zapasy	263	3	-	-	-	266
Należności z tytułu dostaw i usług	743	39	-	-	-	782
Kontrakty budowlane	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	1 500	-210	-	-	-	1 290
<i>Zobowiązania:</i>						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	209	1	-	-	-	210
Rezerwy na świadczenia pracownicze	632	26	-	-	-	658
Pozostałe rezerwy	383	-80	-	-	-	303
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39	-39	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	213	-4	-	-	-	209
Inne zobowiązania	75	-11	-	-	-	64
<i>Inne:</i>						
Nierozliczone straty podatkowe	1 197	-1 196	-	-	-	1
Razem	5 265	-1 438	-	-	-	3 827
Stan na 31.12.2016						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	11	-	-	-	11
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zapasy	248	15	-	-	-	263
Należności z tytułu dostaw i usług	267	476	-	-	-	743
Kontrakty budowlane	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	1 283	217	-	-	-	1 500

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
		wynik	pozostałe całkowite dochody	rozliczenie połączenia		
<i>Zobowiązania:</i>						
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	399	-190	-	-	-	209
Rezerwy na świadczenia pracownicze	583	49	-	-	-	632
Pozostałe rezerwy	79	304	-	-	-	383
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	225	-186	-	-	-	39
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	17	196	-	-	-	213
Inne zobowiązania	633	-558	-	-	-	75
<i>Inne:</i>						
Nierozliczone straty podatkowe	2 692	-1 495	-	-	-	1 197
Razem	6 426	- 1 161	-	-	-	5 265

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
		wynik	pozostałe całkowite dochody	rozliczenie połączenia		
Stan na 31.12.2017						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	6 756	304	-	-	-	7 060
Nieruchomości inwestycyjne	-	59	-	-	-	59
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	213	16	-	-	-	229
Kontrakty budowlane	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	-	12	-	-	-	12
<i>Zobowiązania:</i>						
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania	-	-	-	-	-	-
Razem	6 969	391	-	-	-	7 360

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Różnice kursowe netto z przeliczenia	Saldo na koniec okresu
		wynik	pozostałe całkowite dochody	rozliczenie połączenia		
Stan na 31.12.2016						
<i>Aktywa:</i>						
Wartości niematerialne	9	-9	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	6 337	419	-	-	-	6 756
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	491	-278	-	-	-	213
Kontrakty budowlane	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	6	-6	-	-	-	-
<i>Zobowiązania:</i>						
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	37	-37	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania	169	-169	-	-	-	-
Razem	7 049	-80	-	-	-	6 969

Zarząd Grupy zaznacza, że możliwość uzyskania korzyści ekonomicznych z aktywa z tytułu podatków odroczonej uzależniona będzie od wygenerowania przez spółki Grupy w przyszłości dochodu podatkowego. Takie możliwości potwierdzają opracowane przez Zarządy spółek budżety finansowe.

Kwota ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz ulg podatkowych, w odniesieniu do których Grupa Kapitałowa nie ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wynosi na dzień 31.12.2017 0 tys. PLN.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

11. Zapasy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

	31.12.2017	31.12.2016
Materiały	15 998	12 986
Półprodukty i produkcja w toku	10 849	6 334
Wyroby gotowe	53 409	68 359
Towary	2 344	6 288
Wartość bilansowa zapasów razem	82 600	93 967

Odpisy aktualizujące wartość zapasów, które w 2017 roku obciążą pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego sprawozdania z wyniku wyniosły 1 289 tys. PLN (2016 rok: 265 tys. PLN). Grupa dokonała również odwrócenia odpisów aktualizujących na kwotę 229 tys. PLN (2016 rok: 162 tys. PLN) oraz wykorzystała 1 153 tys. PLN (2016 rok: 330 tys. PLN). Kwota odwróconych odpisów została ujęta jako zmniejszenie pozostałych kosztów operacyjnych lub jako pozostałe przychody operacyjne (patrz nota nr 20).

Na dzień 31.12.2017 zapasy o wartości bilansowej 72 100 tys. PLN (2016 rok: 74 979 tys. PLN) stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy. Informację o zabezpieczeniach zobowiązań zaprezentowano w notce nr 9.6.

12. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, ujmowane przez Grupę w ramach klasy należności i pożyczek (patrz nota nr 9.2) przedstawiają się następująco:

Należności długoterminowe:

	31.12.2017	31.12.2016
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną	-	-
Kaucje wpłacone z innych tytułów	-	-
Pozostałe należności	552	788
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	-	-
Należności długoterminowe	552	788

Należności krótkoterminowe:

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Aktywa finansowe (MSR 39):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	77 057	78 701
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	- 5 258	- 5 465
Należności z tytułu dostaw i usług netto	71 799	73 236
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	1 393	130
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną	-	-
Kaucje wpłacone z innych tytułów	15	43
Inne należności	220	2 690
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)	-	-
Pozostałe należności finansowe netto	1 628	2 863
Należności finansowe	73 427	76 099
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	9 870	8 342
Przedpłaty i zaliczki	-	-
Pozostałe należności niefinansowe	279	429
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	-	-
Należności niefinansowe	10 149	8 771
Należności krótkoterminowe razem	83 576	84 870

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7).

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa Kapitałowa dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2017 roku obciążały pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego sprawozdania z wyniku wyniosły:

- w odniesieniu do należności długoterminowych - 0 tys. PLN (2016 rok: 0 tys. PLN),
- w odniesieniu do krótkoterminowych należności finansowych – 2 347 tys. PLN (2016 rok: 1 234 tys. PLN).

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentuje poniższa tabela:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Stan na początek okresu	5 465	6 821
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	2 347	1 234
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	-52	-52
Odpisy wykorzystane (-)	-2 502	2 538
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Stan na koniec okresu	5 258	5 465

Dalsza analiza ryzyka kredytowego należności, w tym analiza wieku należności zaległych nie objętych odpisem aktualizującym, została przedstawiona w nocie nr 27.2.

Na dzień 31.12.2017 należności o wartości bilansowej 5 964 tys. PLN (2016 rok: 39 009 tys. PLN) stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy. Informację o zabezpieczeniach zobowiązań zaprezentowano w nocie nr 9.6.

13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	636	1 829
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	2 360	577
Środki pieniężne w kasie	76	36
Depozyty krótkoterminowe	189	223
Inne	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	3 261	2 665

Na dzień 31.12.2017 środki pieniężne na rachunkach bankowych nie podlegały ograniczeniom w dysponowaniu.

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa wchodzące w skład grupy przeznaczonej do sprzedaży obejmują nieruchomości inwestycyjne objęte przedwstępными warunkowymi umowami sprzedaży z 2014 roku w kwocie 686 tys. PLN.

15. Kapitał własny

15.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31.12.2017 kapitał podstawowy Spółki dominującej wynosił 34 750 tys. PLN (2016 rok: 34 750 tys. PLN) i dzielił się na 34 750 050 akcji (2016 rok: 34 750 050) o wartości nominalnej 1 PLN każda. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Wszystkie akcje w równym stopniu uczestniczą w podziale dywidendy oraz każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Struktura akcjonariatu na 31.12.2017 roku:

Na dzień 31 grudnia 2017 r., oraz na dzień publikacji niniejszego sprawozdania według najlepszej wiedzy Emitenta wykaz akcjonariuszy posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Pamapol S.A. przedstawia się następująco:

1. Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k. posiada bezpośrednio, a Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak łącznie posiadają pośrednio (poprzez Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k., która jest kontrolowana w 100% przez Pawła Szataniak i Mariusza Szataniak) 24.786.750 akcji Pamapol S.A., co stanowi 71,33% kapitału zakładowego Pamapol S.A. i uprawnia do 24.786.750 głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- stanowi 71,33% udziału w ogólnej liczbie głosów. Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak nie posiadają bezpośrednio akcji Pamapol S.A.,
2. Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. posiada 2.100.000 akcji Pamapol S.A., co stanowi 6,04% kapitału zakładowego Pamapol S.A. i uprawnia do 2.100.000 głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. stanowi 6,04% ogólnej liczby głosów.

W dniu 1 sierpnia 2017 r. Emitent otrzymał od Familiar S.A., SICAV – SIF (Fundusz), zawiadomienie o zmniejszeniu stanu posiadania poniżej 5% ogólnej liczby głosów w Pamapol S.A. w związku ze sprzedażą w dniu 25 lipca 2017 r. 16.550 akcji Pamapol S.A. Fundusz zmniejszył udział w ogólnej liczby głosów w Spółce poniżej 5%. Fundusz podał w zawiadomieniu, że przed dokonaniem transakcji posiadał 1.750.504 akcji Spółki, stanowiących 5,04 % kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 1.750.504 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, dających 5,04% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

Po dokonaniu transakcji Fundusz posiada 1.733.954 akcji Spółki, stanowiących 4,99% kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 1.733.954 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, dających 4,99% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

Na dzień bilansowy akcje Spółki dominującej nie pozostawały w jej posiadaniu, ani też w posiadaniu jednostek zależnych i stowarzyszonych.

15.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej wynosi na dzień bilansowy 55 891 tys. PLN i powstał w wyniku emisji akcji serii B.

15.3. Pozostałe kapitały

Nie występuje.

15.4. Programy płatności akcjami

Nie dotyczy.

15.5. Udziały niedające kontroli

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały niedające kontroli odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

	31.12.2017	31.12.2016
Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Kwidzyn	600	816
Udziały niedające kontroli razem	600	816

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów mniejszości nie uległa zmianie.

Zmiana udziałów niedających kontroli	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Saldo na początek okresu	816	801
<i>Zmiana struktury Grupy (transakcje z mniejszością):</i>		
Połączenie jednostek gospodarczych - początkowe ustalenie udziałów mniejszości (+)	-	-
Sprzedaż jednostek zależnych poza Grupę – rozliczenie udziałów mniejszości (-)	-	-
Nabycie przez Grupę udziałów mniejszości (-)	-	-9
Nabycie przez Grupę nowych udziałów +/-	-	-
Sprzedaż przez Grupę kapitałów jednostek zależnych na rzecz mniejszości, bez utraty kontroli (+)	-	-
<i>Dochody całkowite:</i>		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)	-216	24
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)		
Inne zmiany	-	-
Saldo udziałów niedających na koniec okresu	600	816

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

16. Świadczenia pracownicze

16.1. Koszty świadczeń pracowniczych

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Koszty wynagrodzeń	43 430	39 567
Koszty ubezpieczeń społecznych	9 972	8 359
Koszty programów płatności akcjami	-	-
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)	678	215
Koszty świadczeń pracowniczych razem	54 080	48 141

16.2. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:				
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 639	2 407	-	-
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	2 378	2 273	-	-
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 983	1 971	-	-
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	7 000	6 651	-	-
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:				
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	180	201	700	700
Rezerwy na odprawy emerytalne	67	7	816	571
Pozostałe rezerwy	-	-	112	126
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	247	208	1 628	1 397
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	7 247	6 859	1 628	1 397

Na zmianę stanu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych wpływ miały następujące pozycje:

	Rezerwy na inne długoterminowe świadczenia pracownicze			
	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalne	pozostałe	razem
za okres od 01.01 do 31.12.2017 roku				
Stan na początek okresu	700	697	-	1 397
<i>Zmiany ujęte w wyniku:</i>				
Koszty zatrudnienia	-	-	-	-
Koszty odsetek	-	-	-	-
Ponowna wycena zobowiązania	-	231	-	231
<i>Zmiany bez wpływu na wynik:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)	-	-	-	-
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-	-	-
Wartość bieżąca rezerw na dzień 31.12.2017 roku	700	928	-	1 628
za okres od 01.01 do 31.12.2016 roku				
Stan na początek okresu	700	609	-	1 309
<i>Zmiany ujęte w wyniku:</i>				
Koszty zatrudnienia	-	-	-	-
Koszty odsetek	-	-	-	-
Ponowna wycena zobowiązania	-	88	-	88
<i>Zmiany bez wpływu na wynik:</i>				

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Wyplacone świadczenia (-)	-	-	-	-
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-	-	-
Wartość bieżąca rezerw na dzień 31.12.2016 roku	700	697	-	1 397

17. Pozostałe rezerwy

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

	Rezerwy krótkoterminowe		Rezerwy długoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwy na sprawy sądowe	690	622	130	145
Rezerwy na straty z umów budowlanych	-	-	-	-
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	-	-	-	-
Inne rezerwy	991	1 658	-	-
Pozostałe rezerwy razem	1 681	2 280	130	145

18. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (patrz również nota nr 9) przedstawiają się następująco:

Zobowiązania długoterminowe:

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	-	-
Kaucje otrzymane	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe razem	-	-

Zobowiązania krótkoterminowe:

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Zobowiązania finansowe (MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	59 784	95 663
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	1 124	755
Inne zobowiązania finansowe	1 589	4 532
Zobowiązania finansowe	62 497	100 950
<i>Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	14 922	4 934
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	10 939	554
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	-	-
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	-	-
Inne zobowiązania niefinansowe	662	670
Zobowiązania niefinansowe	26 523	6 158
Zobowiązania krótkoterminowe razem	89 020	107 108

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 9.7).

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

19. Rozliczenia międzyokresowe

	Rozliczenia krótkoterminowe		Rozliczenia długoterminowe	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:				
Czynsze najmu	-	-	-	-
Inne koszty opłacone z góry	586	712	-	-
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	586	712	-	-
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:				
Dotacje otrzymane	786	1 295	9 902	10 678
Przychody przyszłych okresów	-	-	36	-
Inne rozliczenia	-	-	-	-
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	786	1 295	9 938	10 678

Grupa Kapitałowa w bieżącym ani poprzednim okresie (2016 rok) nie uzyskała żadnej dotacji na sfinansowanie zakupu środków trwałych. Pozycje ujmowane w tej pozycji dotyczą dotacji otrzymanych w latach ubiegłych. Korzyść z tytułu dotacji ujmowana jest przez okres amortyzacji środków trwałych. W 2017 roku Grupa ujęła z tego tytułu pozostałe przychody operacyjne w kwocie 1 298 tys. PLN (2016 rok: 1804 tys. PLN). Na dzień bilansowy nie istnieją żadne niespełnione warunki, które mogłyby przyczynić się do konieczności zwrotu uzyskanej dotacji.

20. Przychody i koszty operacyjne

20.1. Koszty według rodzaju

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Amortyzacja	5,6	12 992	12 055
Świadczenia pracownicze	16	53 402	49 174
Zużycie materiałów i energii		332 362	309 828
Usługi obce		58 937	56 735
Podatki i opłaty		3 502	3 774
Koszty prac badawczych i rozwojowych nieujęte w wartościach niematerialnych	5	-	-
Pozostałe koszty rodzajowe		4 523	7 189
Koszty według rodzaju razem		465 718	438 755
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		32 353	37 116
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)		-10 681	-28 486
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)		- 6 985	- 3 298
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu		480 405	444 087

20.2. Pozostałe przychody operacyjne

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		773	748
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej		-	-
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	5,6	-	-
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	12	-	438
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności niefinansowych		-	-
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	11	230	162
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	17	253	388
Otrzymane kary i odszkodowania		801	1 104
Dotacje rozliczone	19	1 298	1 820
Inne dotacje		72	211
Sprzedaż wierzytelności		40	-
Sprzedaż złomu i innych odpadów oraz odzysk złomu		392	535
Nadwyżki inwentaryzacyjne		1 389	726
Odpisane przedawnione zobowiązania		321	45

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Inne przychody		474	1 496
Pozostałe przychody operacyjne razem		6 043	7 236

20.3. Pozostałe koszty operacyjne

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		-	-
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	8	60	-
Odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy	4	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	5,6	120	60
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	12	2 679	1 183
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych		-	-
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	11	1 784	265
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów (-)	11	-	-
Utworzenie rezerw	17	811	215
Zapłacone kary i odszkodowania		458	111
Likwidacja środków trwałych		-	46
Likwidacja zapasów		1 892	954
Niedobory zapasów		1 984	1 313
Należności przedawnione, nieściągalne		12	77
Darowizny przekazane		233	34
Inne koszty		1 336	2 607
Pozostałe koszty operacyjne razem		11 369	6 865

21. Przychody i koszty finansowe

21.1. Przychody finansowe

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	13	-	-
Pożyczki i należności	9,2,12	457	549
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	9,4	-	-
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		457	549
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik:			
Instrumenty pochodne handlowe	9,3	180	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	9,3	54	-
Akcje spółek notowanych	9,4	24	50
Dłużne papiery wartościowe	9,4	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	9,4	-	-
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik		258	50
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	147	-
Pożyczki i należności	9,2,12	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	7, 9,5,18	-	-
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych		147	-
Zyski z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	9,4	-	-

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Dywidendy z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		6	6
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności i pożyczek	9.2,12	-	-
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	9.4	-	-
Odsetki od aktywów finansowych objętych odpisem aktualizującym	9.2,12	-	-
Inne przychody finansowe		1 406	18
Przychody finansowe razem		2 274	623

Grupa nie posiada aktywów oraz zobowiązań finansowych z kategorii wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wykazane zyski oraz straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik odnoszą się w całości do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

21.2. Koszty finansowe

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>			
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7	465	523
Kredyty w rachunku kredytowym	9.5	1 737	2 194
Kredyty w rachunku bieżącym	9.5	806	769
Pożyczki	9.5	59	267
Dłużne papiery wartościowe	9.5	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	18	1 324	1 174
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		4 391	4 927
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik:</i>			
Instrumenty pochodne handlowe	9.3	-27	139
Instrumenty pochodne zabezpieczające	9.3	-	-
Akcje spółek notowanych	9.4	-	-
Dłużne papiery wartościowe	9.4	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	9.4	-	-
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik		-27	139
<i>(Zyski) straty (-/+) z tytułu różnic kursowych:</i>			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	-	50
Pożyczki i należności	9.2,12	528	177
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	7, 9.5,18	-	-
(Zyski) straty (-/+) z tytułu różnic kursowych		528	227
Straty z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	9.4	-	-
Odpisy aktualizujące wartość należności i pożyczek	9.2,12	-	-
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	9.4	-	-
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	9.4	-	-
Inne koszty finansowe		1 064	752
Koszty finansowe razem		5 956	6 045

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących działalności operacyjnej ujmowane są przez Grupę Kapitałową jako pozostałe koszty operacyjne (patrz nota nr 20).

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

22. Podatek dochodowy

	Nota	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Podatek bieżący:			
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy		854	108
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy		-	-
Podatek bieżący		854	108
Podatek odroczony:			
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	10	1 155	6
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	10	674	1 075
Podatek odroczony		1 829	1 081
Podatek dochodowy razem		2 683	1 189

Stawka podatkowa stosowana przez spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej wynosi 19%.

23. Zysk na akcję i wypłacone dywidendy

23.1. Zysk na akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zarówno podstawowego jak i rozwodnionego zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom podmiotu dominującego tzn. nie występuje efekt rozładniający wpływający na kwotę zysku (straty).

Kalkulację podstawowego oraz rozwodnionego zysku (straty) na akcję wraz z uzgodnieniem średniej ważonej rozwodnionej liczby akcji przedstawiono poniżej.

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	34 750 050	34 750 050
Rozładniający wpływ opcji zamiennych na akcje	-	-
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	-	-
Działalność kontynuowana		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej (netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego)	(2 567)	3 205
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	(0,07)	0,09
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	(0,07)	0,09
Działalność zaniechana		
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej (netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego)	-	-
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	-	-
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	-	-
Działalność kontynuowana i zaniechana		
Zysk (strata) netto (netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego)	(2 567)	3 205
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	(0,07)	0,09
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (PLN)	(0,07)	0,09

23.2. Dywidendy

W roku 2017 Grupa Kapitałowa nie dokonywała wypłaty dywidend.

24. Przepływy pieniężne

W celu ustalenia przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej dokonano następujących korekt zysku (straty) przed opodatkowaniem:

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Korekty:		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	12 789	12 160
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	324	261
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Zysk (strata) z aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych w wartości godziwej przez wynik	(28)	-
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych przeniesione z kapitału	-	-
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	6	(50)
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	(1 007)	(857)
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)	(75)	82
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	1	(2)
Koszty odsetek	5 385	4 055
Przychody z odsetek i dywidend	(77)	(118)
Koszt płatności w formie akcji (programy motywacyjne)	-	-
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	-	-
Inne korekty	(40)	-
Korekty razem	17 278	15 531
Zmiana stanu zapasów	11 233	(11 438)
Zmiana stanu należności	4 898	(9 853)
Zmiana stanu zobowiązań	(3 191)	25 202
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	(1 604)	(223)
Zmiana stanu z tytułu umów budowlanych	-	-
Zmiany w kapitale obrotowym	11 336	3 688

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (patrz nota nr 13). Wpływ na różnicę w wartości środków pieniężnych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz sprawozdaniu z przepływów pieniężnych mają:

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	3 261	2 665
Korekty:		
Różnice kursowe z wyceny bilansowej środków pieniężnych w walucie	-4	-5
Niezrealizowane odsetki od środków pieniężnych (-)		
Inne		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w CF	3 257	2 660

25. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Podmioty powiązane z Grupą Kapitałową obejmują kluczowy personel kierowniczy oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Grupa zalicza podmioty kontrolowane przez właścicieli Spółki dominującej. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Grupa zalicza spółki: Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k. z siedzibą w Ruścu, Wielton S.A. z siedzibą w Wieluniu wraz z podmiotami powiązаныmi. Podmiot sprawujący ostateczną kontrolę: Paweł Szataniak i Mariusz Szataniak – nie sporządzają publicznie sprawozdania finansowego.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

25.1. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Do kluczowego personelu kierowniczego Grupa zalicza członków zarządu spółki dominującej oraz spółek zależnych. Wynagrodzenie kluczowego personelu w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wyniosło:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Świadczenia na rzecz personelu kierowniczego		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	3 334	3 240
Świadczenia z tyt. rozwiązania stosunku pracy	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-
Pozostałe świadczenia	-	-
Świadczenia razem	3 334	3 240

Szczegółowe informacje o wynagrodzeniach Zarządu Spółki dominującej przedstawiono w nocie nr 31.

Grupa Kapitałowa nie otrzymała i nie udzieliła kluczowemu personelowi kierowniczemu żadnych pożyczek w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

25.2. Transakcje podmiotami powiązаныmi

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty przychodów ze sprzedaży oraz należności od jednostek stowarzyszonych oraz pozostałych podmiotów powiązanych:

	Przychody z dział. operacyjnej	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Sprzedaż do:		
Jednostki stowarzyszonej	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	75	77
Razem	75	77

	Należności	
	31.12.2017	31.12.2016
Sprzedaż do:		
Jednostki stowarzyszonej	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	1 410	85
Razem	1 410	85

Nie dokonywano odpisów aktualizujących wartość należności od podmiotów powiązanych, w związku z czym nie ujęto z tego tytułu w wyniku żadnych kosztów.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ujęto następujące kwoty zakupów oraz zobowiązań wobec jednostek stowarzyszonych oraz pozostałych podmiotów powiązanych:

	Zakup (koszty, aktywa)	
	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Zakup od:		
Jednostki stowarzyszonej	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	1 006	4 766
Razem	1 006	4 766

	Zobowiązania	
	31.12.2017	31.12.2016
Zakup od:		
Jednostki stowarzyszonej	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	60	503
Razem	60	503

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa Kapitałowa nie udzielała i otrzymała pożyczek od podmiotów powiązanych.

Emitent w grudniu 2015 r. zawarł z podmiotem powiązonym Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA (obecnie: Amerykanka Struktura Sp. z o.o. spółka komandytowa) warunkową umowę nabycia nieruchomości położonych w Kwidzynie o wartości 5.590 tys. zł netto. Przesłanki warunkujące wejście w życie postanowień umowy zostały spełnione, a cena sprzedaży netto została zapłacona poprzez kompensatę świadczeń wzajemnych - konwersja pożyczki udzielonej przez Emitenta na nieruchomości inwestycyjne. Ponadto zawarta została umowa przyrzeczenia sprzedaży przez Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA na rzecz Emitenta kolejnych nieruchomości inwestycyjnych położonych w Kwidzynie o wartości 5.060 tys. zł netto. Zawarcie pomiędzy stronami umowy przenoszącej własność na warunkach wynikających z umowy przyrzeczenia nastąpiło w czerwcu 2016 r. Cenę nabycia uregulowano w ramach kompensaty świadczeń wzajemnych do kwoty 3.176 tys. zł oraz środkami pieniężnymi w kwocie 1.649 tys. zł, do zapłaty na dzień bilansowy pozostawało 236 tys. zł. W roku 2017 powyższe zobowiązanie zostało uregulowane.

Warunki powyższych pożyczek zostały zaprezentowane w nocie nr 2.9.23 „Transakcje z jednostkami powiązanymi” Skonsolidowanego Sprawozdania Grupy za rok 2015.

Informacje o zobowiązaniach warunkowych dotyczących podmiotów powiązanych zaprezentowano w nocie nr 26.

26. Aktywa oraz zobowiązania warunkowe

Wartość należności i zobowiązań warunkowych w tys. zł według stanu na koniec poszczególnych okresów (w tym dotyczących podmiotów powiązanych) przedstawia się następująco:

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rodzaj poręczenia (umowa)	Rodzaj poręczenia	Udzielone przez	Udzielone dla	Wierzyciel	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2017 (w tys. zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 (w tys zł)	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 (w tys zł)
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - PKO BP; Kredyt w formie limitu kredytowego wielocelowego 18.000.000,00 PLN; nr umowy 202-127/LW/1/6/2006	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA	0,00 zł	0,00 zł	13 450,00 zł	7 041,84 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ	Poręczenie kredytu wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	60 000,00 zł	37 000,00 zł
kredyt rewolwingowy - 35.000.000,00 PLN nr umowy U/0090261996/0025/2011/1300	Poręczenie kredytu w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych	MPSZ sp.z o.o.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	67 500,00 zł	37 000,00 zł
	Poręczenie kredytu w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych	MPSZ sp.z o.o.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	67 500,00 zł	37 000,00 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 8.553.701,00 PLN nr umowy U/0090261996/0016/2006/1300	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	12 830,55 zł	108,25 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ kredyt w rachunku bieżącym - 5.000.000,00 PLN nr umowy 10/11/BK/2001	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	7 500,00 zł	4 925,96 zł
Umowa kredytowa Mit Mar - DB kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 20.000.000,00 PLN nr umowy KIN\0706435	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	Deutsche Bank Polska SA	0,00 zł	0,00 zł	20 204,34 zł	3 812,22 zł
Umowa kredytowa Mit Mar - DB kredyt odnawialny - 6.800.000,00 PLN nr umowy LW\07003081	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	Deutsche Bank Polska SA	0,00 zł	0,00 zł	13 600,00 zł	5 539,83 zł
Umowa faktoringu Mit Mar - DB - 1.000.000 PLN nr umowy FZR 1603016	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	Deutsche Bank Polska SA	0,00 zł	0,00 zł	1 000,00 zł	391,82 zł
Umowa faktoringu Mit Mar - DB - 670.000 EUR nr umowy FZR 1603049	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	Deutsche Bank Polska SA	€ -	0,00 zł	€ -	0,00 zł
Umowa faktoringu Mit Mar - DB - 3.000.000 PLN nr umowy FZR 1618566	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	Deutsche Bank Polska SA	0,00 zł	0,00 zł	3 000,00 zł	0,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrąglenia:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Umowa kredytowa Pamapol S.A. - BGŻ	Poreczenie kredytu w formie hipoteki kaucyjnej, KW GD1/00003010/9	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	2 000,00 zł	271,50 zł
kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 5.444.621,77 PLN nr umowy U/0007991507/0002/2007/2900	Poreczenie kredytu w formie zastawu na środkach trwałych	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	2 000,00 zł	271,50 zł
	Poreczenie kredytu w formie zastawu na zapasach	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	2 000,00 zł	271,50 zł
	Poreczenie wg. prawa cywilnego umowy kredytowej	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	8 250,00 zł	271,50 zł
Umowa kredytowa Pamapol S.A. - PKO BP kredyt w formie limitu wielocelowego - 18.500.000,00 PLN nr umowy 12 10204564 0000 5602 0094 9701	Poreczenie w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych	Amerykanka Struktura sp. z o.o. SKA	Pamapol S.A.	PKO BP SA	0,00 zł	0,00 zł	26 600,00 zł	2 100,00 zł
Umowa kredytu gotówkowego z dnia 07.09.2006; nr umowy 44102045640000569600101006 wraz z późniejszymi zmianami	Poreczenie w formie zastawu rejestrowego na zbiorze maszyn i urządzeń	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Paweł Szataniak	PKO BP SA	4 000,00 zł	1 828,40 zł	4 000,00 zł	1 828,40 zł
Umowa kredytu gotówkowego z dnia 07.09.2006; nr umowy 4010204564000055960010093 wraz z późniejszymi zmianami	Poreczenie w formie zastawu rejestrowego na zbiorze maszyn i urządzeń	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Mariusz Szataniak	PKO BP SA	4 000,00 zł	1 618,00 zł	4 000,00 zł	1 618,00 zł
Umowa udzielenia pożyczki w formie limitu faktoringowego z dnia 17.12.2010 wraz z późniejszymi zmianami WZPOW Kwidzyn - PKO BP Faktoring - Pamapol	Poreczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP Faktoring	20 000,00 zł	1 598,39 zł	22 000,00 zł	4 477,30 zł
	Poreczenie wekslowe	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	PKO BP Faktoring	20 000,00 zł	10 181,69 zł	22 000,00 zł	11 769,38 zł
Umowa Ramowa nr 90261996/2011/LT z dnia 17.06.2011 w sprawie transakcji rynku finansowego	Poreczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BGŻ BNP Paribas S.A.	0,00 zł	0,00 zł	1 800,00 zł	27,52 zł
Umowa zakupu węgla WZPOW Kwidzyn - BARTER S.A. (data zawarcia umowy 17-08-2011)	Poreczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BARTER S.A.	250,00 zł	0,00 zł	250,00 zł	0,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Umowa kredytu obrotowego Mitmar - ING Bank Śląski - 1.250.000 EUR nr umowy 867/2013/00000537/00	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	ING Bank Śląski	0,00 zł	0,00 zł	6 300,00 zł	4 200,00 zł
Umowa kredytu refinansujący Mitmar - ING Bank Śląski - nr umowy 867/2013/00000538/00	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	ING Bank Śląski	0,00 zł	0,00 zł	2 270,14 zł	211,59 zł
Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 10/K/2013 z dnia 05.03.2013 r. (ZPOW - RPPH Ziębice)	Poręczenie weksla In blanco	Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice sp. z o.o.	RPPH Ziębice	2 835,00 zł	0,00 zł	2 835,00 zł	0,00 zł
Porozumienie w sprawie zobowiązań podatkowych	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Miasto Kwidzyn	446,16 zł	0,00 zł	446,16 zł	0,00 zł
poręczenie umowy sprzedaży energii elektrycznej nr 01/WZPO/2017	Poręczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PGE Obrót SA	1 500,00 zł	462,15 zł	0,00 zł	0,00 zł
umowa pożyczki (modernizacja instalacji odpylania w kotłowni w Kwidzynie)	Poręczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	950,00 zł	696,00 zł	950,00 zł	855,18 zł
umowa pożyczki (modernizacja tuneli zamrażalniczych w Kwidzynie)	Poręczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska	1 800,00 zł	1 658,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytowa "UMBRELLA WIELOPRODUKTOWA" zawarta pomiędzy Spółkami Pamapol, WZPOW Kwidzyn a BRE Bankiem/mBankiem	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania w formie kredytu "UMBRELLA WIELOPRODUKTOWA"	Pamapol S.A. WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A. WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	mBank SA	0,00 zł	0,00 zł	6 000,00 zł	1 845,93 zł
umowa dyskonta wierzytelności nr 03/050/16/Z/SO	poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	mBank SA	0,00 zł	0,00 zł	700,00 zł	86,68 zł
umowa o roboty budowlane - informacja przedstawiona w raporcie bieżącym nr 36/2013 z 27.09.2013 r.	poręczenie robót budowlanych - informacja przedstawiona w raporcie bieżącym nr 36/2013 z 27.09.2013 r.	Pamapol S.A.	informacja przedstawiona w raporcie bieżącym nr 36/2013 z 27.09.2013 r.	ZPOW Ziębice	1 000,00 zł	0,00 zł	1 000,00 zł	0,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Umowa zakupu węgla WZPOW Kwidzyn - BARTEX sp. z o.o. Chruściel 4, 14-526 Płoskinia, REGON 170934200	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	BARTEX S.A.	1 659,20 zł	0,00 zł	1 659,20 zł	0,00 zł
Umowa zakupu puszek WZPOW Kwidzyn - Can Pack	GWARANCJA płatności (zobowiązanie solidarne)	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Can Pack General Line sp. z o.o.	€ 500,00	456,53 zł	6 138,28 zł	6 138,28 zł
Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt w formie limitu wielocelowego - nr umowy 202-127/LW/1/6/2006	Poręczenie na zasadach ogólnych	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA	0,00 zł	0,00 zł	12 375,00 zł	7 041,84 zł
Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt inwestycyjny - nr umowy 202-129/3/11/1/R2X/2007	Poręczenie na zasadach ogólnych	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA	0,00 zł	0,00 zł	1 750,00 zł	17,54 zł
Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt inwestycyjny -nr umowy 202-129/3/11/5/R2X/2006	Poręczenie na zasadach ogólnych	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA	0,00 zł	0,00 zł	1 750,00 zł	57,41 zł
Umowa zakupu grochu przez WZPOW Kwidzyn od Van Waveren	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Van Waveren Saaten GMBH	€ 59,57	0,00 zł	€ 147,61	0,00 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Monsanto Polska Sp. z o.o.	Gwarancja płatności	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Monsanto Polska Sp. z o.o.	1 300,00 zł	544,78 zł	1 300,00 zł	859,44 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Floraland Andrzej Pawelski	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Floraland Andrzej Pawelski	€ 208,33	0,00 zł	€ 208,33	0,00 zł
umowa leasingu nr 15/012591	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Raiifeisen Leasing Polska (obecnie PKO Leasing)	275,89 zł	218,84 zł	0,00 zł	0,00 zł
umowa leasingu nr 42752	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Sp.z o.o.	45,14 zł	18,21 zł	0,00 zł	0,00 zł
umowa leasingu nr 42749	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Sp.z o.o.	101,94 zł	40,64 zł	0,00 zł	0,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

umowa leasingu nr 61150	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Sp.z o.o.	169,43 zł	136,39 zł	0,00 zł	0,00 zł
umowa leasingu nr 61148	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Sp.z o.o.	106,40 zł	157,10 zł	0,00 zł	0,00 zł
umowa leasingu nr 59312	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	SG Equipment Leasing Sp.z o.o.	34,00 zł	18,90 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	60 000,00 zł	38 884,65 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	Pamapol S.A.	Mitmar sp. z o.o.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	20 000,00 zł	13 353,17 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Pamapol S.A.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	20 000,00 zł	17 487,08 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	Mitmar sp. z o.o.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	20 000,00 zł	13 353,17 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	Mitmar sp. z o.o.	Pamapol S.A.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	20 000,00 zł	17 487,08 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania	Mitmar sp. z o.o.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	60 000,00 zł	38 884,65 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytu konsorcjalnego	Poręczenie kredytu w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych	MPSZ sp.z o.o.	WZPOW Kwidzyn sp. z o.o.	PKO BP SA , Credit Agricole Bank Polska SA	60 000,00 zł	38 884,65 zł	0,00 zł	0,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2017 (w tys. zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 (w tys zł)	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2016 (w tys. zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 (w tys zł)
Zobowiązania warunkowe	160 176,01 zł 767,91 € Σ 164 175,01 zł	Σ 89 358,92 zł	219 358,67 zł 355,94 € Σ 220 933,34 zł	Σ 99 933,34 zł
Należności warunkowe	Σ 60 000,00 zł	Σ 38 884,65 zł	Σ 94 100,00 zł	Σ 76 100,00 zł

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Rodzaj gwarancji	Spółka	Nazwa instytucji	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 (w tys zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 (w tys zł)	Okres obowiązywania
ubezpieczeniowa należytego wykonania kontraktu nr 998A431619	Pamapol S.A.	Unią Towarzystwo Ubezpieczeń SA	0,00 zł	129,65 zł	od 06.09.2014 do 01.01.2017
ubezpieczeniowa właściwego usunięcia wad i usterek nr 998A431620	Pamapol S.A.	Unią Towarzystwo Ubezpieczeń SA	38,89 zł	0,00 zł	od 02.01.2017 do 01.07.2019
ubezpieczeniowa właściwego usunięcia wad i usterek nr 998-A 444754	Pamapol S.A.	Unią Towarzystwo Ubezpieczeń SA	0,00 zł	30,74 zł	od 01.07.2016 do 15.07.2017
gwarancja należytego wykonania umowy KOR 032205 (ARR)	Pamapol S.A.	Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń SA	0,00 zł	1 108,01 zł	od 01.07.2016 do 30.06.2017
gwarancja należytego wykonania umowy KOR 032258 (ARR)	Pamapol S.A.	Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń SA	0,00 zł	3 891,72 zł	od 01.07.2016 do 30.06.2017
gwarancja przetargowa nr 280000126306 (ARR)	Pamapol S.A.	STU ERGO HESTIA SA	0,00 zł	120,00 zł	od 24.11.2016 do 23.01.2017
gwarancja przetargowa nr 280000126307 (ARR)	Pamapol S.A.	STU ERGO HESTIA SA	0,00 zł	120,00 zł	od 24.11.2016 do 23.01.2017
gwarancja dobrego wykonania 28000144113 (ARR)	Pamapol	STU Ergo Hestia SA	4 176,05 zł	0,00 zł	od 10.08.2017 do 30.08.2018
			Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 (w tys zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 (w tys zł)	
			4 214,95	5 400,12	

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

27. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Grupa Kapitałowa narażona jest na wiele ryzyk związanych z instrumentami finansowymi. Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy w podziale na kategorie zaprezentowano w nocie nr 9.1. Ryzykami, na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko kredytowe oraz
- ryzyko płynności.

Zarządzanie ryzykiem finansowym Grupy koordynowane jest przez Spółkę dominującą, w bliskiej współpracy z Zarządami oraz dyrektorami finansowymi spółek zależnych. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Grupy,
- wykonanie zakładanych prognoz finansowych poprzez spełnienie założeń budżetowych,
- osiągnięcie stopy zwrotu z długoterminowych inwestycji wraz z pozyskaniem optymalnych źródeł finansowania działań inwestycyjnych.

Grupa nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych. Od strony ekonomicznej przeprowadzane transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem.

Poniżej przedstawiono najbardziej znaczące ryzyka, na które narażona jest Grupa.

27.1. Ryzyko rynkowe

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Większość transakcji w Grupie przeprowadzanych jest w PLN. Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe wynika z zagranicznych transakcji sprzedaży oraz zakupu, które zawierane są przede wszystkim w EUR oraz USD. Ponadto Grupa zaciągnęła kredyty w EUR w celu finansowania transakcji na rynku europejskim.

By zminimalizować ryzyko walutowe Grupa zawiera walutowe kontrakty terminowe (kontrakty forward oraz opcje walutowe). Jeżeli kwoty płacone (zakup) oraz uzyskane (sprzedaż) w walucie w znaczącym stopniu równoważą ryzyko, Grupa nie stosuje kontraktów forward oraz opcji walutowych. Jeżeli transakcje zakupu oraz sprzedaży realizowane w walucie się nie równoważą, Grupa stosuje kontrakty terminowe, by osiągnąć wskazane wyżej cele zarządzania ryzykiem.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy, inne niż instrumenty pochodne wyrażone w walutach obcych, przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

	Nota	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):					Wartość po przeliczeniu
		EUR	USD	GBP	JPY	CZK	
Stan na 31.12.2017							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Pożyczki	9.2	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	12	4 235	1 568	-	-	-	23 122
Pozostałe aktywa finansowe	9.4	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	456	132	-	-	-	2 362
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-739	-	-	-	-	-3 084
Leasing finansowy	7	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	18	-2 540	-173	-4	-	-	-11 217
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		1 412	1 527	-4	-	-	11 183
Stan na 31.12.2016							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Pożyczki	9.2	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	12	4 054	1 094	-	-	-	22 507
Pozostałe aktywa finansowe	9.4	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	104	51	-	-	-	674
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	Nota	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):					Wartość po przeliczeniu
		EUR	USD	GBP	JPY	CZK	
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	9.5	-840	-	-	-	-	-3 715
Leasing finansowy	7	-4	-	-	-	-	-19
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	18	-3 485	-29	-4	-	-	-2 412
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		-167	1 116	-4	-	-	17 054

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz pozostałych całkowitych dochodów w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy oraz wahań kursu EUR do PLN oraz USD do PLN. Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek kursów EUR/PLN oraz USD/PLN w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe.

Należy wziąć pod uwagę, że instrumenty pochodne walutowe kompensują efekt wahań kursów, a zatem przyjmuje się, że ekspozycja na ryzyko dotyczy instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę na poszczególne dni bilansowe i jest korygowana o pozycję w instrumentach pochodnych.

	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:			
		EUR	USD	GBP	razem
Stan na 31.12.2017					
Wzrost kursu walutowego	10%	6 476	5 846	-22	12 301
Spadek kursu walutowego	-10%	5 299	4 783	-18	10 064
wpływ na wynik		1 178	1 063	-4	2 236
Stan na 31.12.2016					
Wzrost kursu walutowego	10%	-813	5 131	-23	4 295
Spadek kursu walutowego	-10%	-665	4 198	-19	3 514
wpływ na wynik		-148	933	-4	781

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe na dzień bilansowy.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z następującymi kategoriami aktywów oraz zobowiązań finansowych:

- pożyczki,
- dłużne papiery wartościowe (pozostałe aktywa finansowe),
- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy.

Charakterystykę powyższych instrumentów, w tym oprocentowanie zmienną oraz stałą stopą procentową, przedstawiono w notach nr 9.2, 9.4 oraz 9.5.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz pozostałych całkowitych dochodów w odniesieniu do potencjalnego wahania stopy procentowej w górę oraz w dół o 1%. Kalkulację przeprowadzono na podstawie zmiany średniej stopy procentowej obowiązującej w okresie o (+/-) -1% oraz w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych wrażliwych na zmianę oprocentowania tj. oprocentowanych zmienną stopą procentową.

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:	
		31.12.2017	31.12.2016
Wzrost stopy procentowej	1%	-785	-793
Spadek stopy procentowej	-1%	+785	+793

Analiza wrażliwości na inne ryzyka rynkowe

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

27.2. Ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych i zobowiązań pozabilansowych:

	Nota	31.12.2017	31.12.2016
Pożyczki	9.2	62	102
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	12	73 427	86 922
Pochodne instrumenty finansowe	9.3	180	-
Papiery dłużne	9.4	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	9.4	-	-
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	9.4	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	3 261	2 665
Należności warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	27	43 100	81 500
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		120 030	171 182

Grupa w sposób ciągły monitoruje zaległości klientów oraz wierzycieli w regulowaniu płatności, analizując ryzyko kredytowe indywidualnie lub w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Ponadto w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa dokonuje transakcji z kontrahentami o potwierdzonej wiarygodności.

W ocenie Zarządu Spółki dominującej powyższe aktywa finansowe, które nie są zaległe oraz objęte odpisem z tytułu utraty wartości na poszczególne dni bilansowe, uznać można za aktywa o dobrej jakości kredytowej. Z tego też względu Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń oraz innych dodatkowych elementów poprawiających warunki kredytowania.

Analizę należności jako najistotniejszej kategorii aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, pod kątem zalegania oraz strukturę wiekową należności zaległych nie objętych odpisem przedstawiają poniższe tabele:

	31.12.2017		31.12.2016	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
Należności krótkoterminowe:				
Należności z tytułu dostaw i usług	55 224	21 832	56 362	22 338
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(5)	(5 252)	-	-5 465
Należności z tytułu dostaw i usług netto	55 219	16 580	56 362	16 873
Pozostałe należności finansowe	1 628	-	2 864	-
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	-	-	-	-
Pozostałe należności finansowe netto	1 628	-	2 864	-
Należności finansowe	56 847	16 580	59 226	16 873

	31.12.2017		31.12.2016	
	Należności DiU*	Pozostałe należności finansowe	Należności DiU*	Pozostałe należności finansowe
Należności krótkoterminowe zaległe:				
do 1 miesiąca	12 103	-	9 668	-
od 1 do 6 miesięcy	2 631	-	5 138	-
od 6 do 12 miesięcy	892	-	636	-
powyżej roku	954	-	1 431	-
Zaległe należności finansowe	16 580	-	16 873	-

*Należności z tytułu dostaw i usług

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, Grupa nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem lub grupą kontrahentów o podobnych cechach. W oparciu o historycznie kształtujące się tendencje zalegania z płatnościami, zaległe należności nie objęte odpisem nie wykazują znacznego

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

pogorszenia jakości - większość z nich mieści się w przedziale do miesiąca i nie zachodzą obawy co do ich ściągłości.

Ryzyko kredytowe środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, rynkowych papierów wartościowych oraz pochodnych instrumentów finansowych uznawane jest za nieistotne ze względu na wysoką wiarygodność podmiotów będących stroną transakcji, do których należą przede wszystkim banki.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych narażonych na ryzyko kredytowe zostały szczegółowo omówione w notach nr 9.2, 9.4 oraz 12.

27.3. Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

Na dzień bilansowy zobowiązania finansowe Grupy, inne niż instrumenty pochodne, mieściły się w następujących przedziałach terminów wymagalności:

	Nota	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Przepływy razem przed zdyskontowaniem
		do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 31.12.2017							
Kredyty w rachunku kredytowym	9.5	12 822	3 868	37 270	6 777	-	60 737
Kredyty w rachunku bieżącym	9.5	6 723	8 351	-	-	-	15 074
Pożyczki	9.5	335	328	1 907	203	-	2 773
Dłużne papiery wartościowe	9.5	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	7	1 701	1 681	4 425	2 038	211	10 056
Zobowiązania DiU oraz pozostałe zobowiązania finansowe	18	62 497	-	-	-	-	62 497
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		77 355	20 952	43 602	9 018	211	151 137
Stan na 31.12.2016							
Kredyty w rachunku kredytowym	9.5	54 067	5 323	2 665	-	-	62 055
Kredyty w rachunku bieżącym	9.5	14 284	2 862	-	-	-	17 146
Pożyczki	9.5	160	166	418	-	696	1 440
Dłużne papiery wartościowe	9.5	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	7	1 684	1 581	4 817	387	-	8 469
Zobowiązania DiU oraz pozostałe zobowiązania finansowe	18	100 950	-	-	-	-	100 950
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		171 145	9 932	7 900	387	696	190 060

W tabeli wykazano wartość umowną zobowiązań, bez uwzględnienia skutków dyskonta w związku z wyceną zobowiązań według zamortyzowanego kosztu, stąd prezentowane kwoty mogą odbiegać od ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Na poszczególne dni bilansowe Grupa Kapitałowa posiadała ponadto wolne limity kredytowe w rachunkach bieżących w następującej wartości:

	31.12.2017	31.12.2016
Przyznane limity kredytowe	13 000	26 461
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	7 387	20 307
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	5 613	6 154

28. Zarządzanie kapitałem

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zapewnienia zdolności kontynuowania działalności przez Grupę oraz zapewnienia oczekiwanej stopy zwrotu dla akcjonariuszy i innych podmiotów zainteresowanych kondycją finansową Grupy.

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Grupa monitoruje poziom kapitału na podstawie wartości bilansowej kapitałów własnych powiększonych o pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela oraz pomniejszonych o kapitał z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne. Na podstawie tak określonej kwoty kapitału, Grupa oblicza wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem. Grupa zakłada utrzymanie tego wskaźnika na poziomie nie niższym niż 0,5.

Ponadto by monitorować zdolność obsługi długu, Grupa oblicza wskaźnik długu (tj. zobowiązań z tytułu leasingu, kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych) do EBITDA (wynik z działalności operacyjnej skorygowany o koszty amortyzacji). Grupa zakłada utrzymanie wskaźnika długu do EBITDA na poziomie nie wyższym niż 5,0.

Powyższe cele Grupy pozostają w zgodzie z wymogami narzuconymi przez umowy kredytowe, które zostały szczegółowo przedstawione w nocie nr 9.6.

Zarówno Grupa jak i Spółka dominująca nie podlegają zewnętrznym wymogom kapitałowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawione wyżej wskaźniki kształtowały się na następującym poziomie:

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	107 908	110 475
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela	-	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy (-)	-	-
Kapitał	107 908	110 475
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	107 908	110 475
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	78 584	80 641
Leasing finansowy	10 056	8 469
Źródła finansowania ogółem	196 548	199 585
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,55	0,55
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 798	9 841
Amortyzacja	13 113	12 421
EBITDA	16 911	22 262
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	78 584	80 641
Leasing finansowy	10 056	8 469
Dług	88 640	89 110
Wskaźnik długu do EBITDA	5,20	4,00

W okresie objętym sprawozdaniem wartość wskaźników osiągnęła poziom akceptowalny, który był nie wyższy niż prognozowany przez Zarząd Emitenta i Grupy, uwzględniając czynniki jakie miały wpływ na wyniki pierwszego półrocza 2017 r., powodujące pogorszenie wskaźnika dług do Ebitda w stosunku do okresu poprzedzającego

29. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31.12.2017 nie miały miejsce zdarzenia, które wymagały ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok.

30. Pozostałe informacje

30.1. Wybrane dane finansowe przeliczone na EUR

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, do przeliczenia wybranych danych finansowych zastosowano następujące średnie kursy wymiany złotego w stosunku do EUR, ustalone przez Narodowy Bank Polski:

- kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu sprawozdawczego: 31.12.2017 4,1709 PLN/EUR, 31.12.2016 4,4240 PLN/EUR,

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

- średni kurs w okresie, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie: 01.01 - 31.12.2017 4,2447 PLN/EUR, 01.01 - 31.12.2016 4,3757 PLN/EUR,

Najwyższy i najniższy kurs obowiązujący w każdym okresie kształtował się następująco : 01.01 - 31.12.2017 najwyższy 4,4157 PLN/EUR, najniższy 4,1709 PLN/EUR 01.01 - 31.12.2016 najwyższy 4,5035 PLN/EUR, najniższy 4,2355 PLN/EUR.

Podstawowe pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, skonsolidowanego sprawozdania z wyniku oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, przeliczone na EURO, przedstawia tabela:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
	tys. PLN		tys. EUR	
Sprawozdanie z wyniku				
Przychody ze sprzedaży	489 529	453 557	115 327	103 654
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 798	9 841	895	2 249
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	116	4 418	27	1 010
Zysk (strata) netto	-2 567	3 229	-605	738
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	-2 351	3 205	-554	733
Zysk na akcję (PLN)	-0,07	0,09	-0,02	0,02
Rozwodniony zysk na akcję (PLN)	-0,07	0,09	-0,02	0,02
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2447	4,3757
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	27 990	23 298	6 694	5 324
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 603	-4 459	-378	-1 019
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-25 790	-20 173	-6 076	-4 610
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	597	-1 334	141	-305
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2447	4,3757

	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
	tys. PLN		tys. EUR	
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	314 870	336 769	75 492	76 123
Zobowiązania długoterminowe	71 435	28 172	17 127	6 368
Zobowiązania krótkoterminowe	135 527	198 122	32 493	44 784
Kapitał własny	107 908	110 475	25 872	24 972
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	107 308	109 659	25 728	24 787
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	4,1709	4,4240

30.2. Struktura właścicielska kapitału podstawowego

Struktura własności kapitału	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale
Stan na 31.12.2017				
Amerykanka Struktura Sp. z o.o. Sp.k.	24 786 750	24 786 750	24 786 750	71%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	2 100 000	2 100 000	2 100 000	6%
pozostali akcjonariusze (mniej niż 5% akcji)	7 863 300	7 863 300	7 863 300	23%
Razem	34 750 050	34 750 050	34 750 050	100%

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

Stan na 31.12.2016				
Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA	24 786 750	24 786 750	24 786 750	71%
Familiar S.A., SUCAV - SIF spółka prawa Wielkiego Księstwa Luksemburga	2 786 120	2 786 120	2 786 120	8%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	2 100 000	2 100 000	2 100 000	6%
pozostali akcjonariusze (mniej niż 5% akcji)	5 077 180	5 077 180	5 077 180	15%
Razem	34 750 050	34 750 050	34 750 050	100%

W dniu 1 sierpnia 2017 r. Emitent otrzymał od Familiar S.A., SICAV – SIF (Fundusz), zawiadomienie o zmniejszeniu stanu posiadania poniżej 5% ogólnej liczby głosów w Pamapol S.A. W związku ze sprzedażą w dniu 25 lipca 2017 r. 16.550 akcji Pamapol S.A. Fundusz zmniejszył udział w ogólnej liczbie głosów w Spółce poniżej 5%. Fundusz podał w zawiadomieniu, że przed dokonaniem transakcji posiadał 1.750.504 akcji Spółki, stanowiących 5,04 % kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 1.750.504 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, dających 5,04% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

Po dokonaniu transakcji Fundusz posiada 1.733.954 akcji Spółki, stanowiących 4,99% kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 1.733.954 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, dających 4,99% udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

30.3. Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu Spółki dominującej wyniosła:

	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
Okres od 01.01 do 31.12.2017					
Robert Jankowski Prezes Zarządu	536	-	-	11	547
Krzysztof Półgrabia Wiceprezes Zarządu	436	-	131	6	573
Igor Fortuna Członek Zarządu	369	-	26	21	416
Razem	1 341	-	157	38	1 536
Okres od 01.01 do 31.12.2016					
Robert Jankowski Prezes Zarządu	600	-	-	24	624
Krzysztof Półgrabia Wiceprezes Zarządu	500	-	125	-	625
Jacek Białczak Członek Zarządu	107	-	184	-	291
Igor Fortuna Członek Zarządu	372	-	24	-	396
Razem	1 579	-	333	24	1 936

Inne informacje dotyczące kluczowego personelu kierowniczego, w tym dotyczące pożyczek, zaprezentowano w nocie nr 26.1.

30.4. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej wyniosła:

	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
Okres od 01.01 do 31.12.2017					
Paweł Szataniak Przewodniczący RN	206	-	54	-	261
Mariusz Szataniak Z-ca Przewodn. RN	205	-	70	-	275
Rafał Tuzimek Sekretarz RN	60	-	-	-	60
Piotr Kamiński Członek RN	65	-	-	-	65
Przemysław Chabowski Członek RN	39	-	46	-	85
Waldemar Frąckowiak Członek RN	28	-	-	-	28
Krzysztof Urbanowicz Członek RN	32	-	-	-	32
Razem	636	-	170	-	806
Okres od 01.01 do 31.12.2016					
Paweł Szataniak Przewodniczący RN	204	-	54	-	258

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrążeń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

	W Spółce dominującej:		W spółkach zależnych oraz stowarzyszonych:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
Mariusz Szataniak Z-ca Przewodn. RN	203	-	69	-	272
Rafał Tuzimek Sekretarz RN	57	-	-	-	57
Piotr Kamiński Członek RN	62	-	-	-	62
Przemysław Chabowski Członek RN	67	-	33	-	100
Razem	593	-	156	-	749

30.5. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Audytorem dokonującym badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych spółek Grupy Kapitałowej jest Grant Thornton Polska sp. z o.o. s.k. Wynagrodzenie audytora z poszczególnych tytułów wyniosło:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	103	103
Przeгляд sprawozdań finansowych	58	58
Doradztwo podatkowe	-	47
Pozostałe usługi	-	-
Razem	-	-

30.6. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w podziale na poszczególne grupy zawodowe oraz rotacja pracowników kształtowały się następująco:

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Pracownicy umysłowi	307	299
Pracownicy fizyczni	603	669
Razem	910	968

	od 01.01 do 31.12.2017	od 01.01 do 31.12.2016
Liczba pracowników przyjętych	145	215
Liczba pracowników zwolnionych (-)	(189)	(227)
Razem	(44)	(12)

Nazwa grupy kapitałowej:	GRUPA KAPITAŁOWA PAMAPOL		
Okres objęty sprawozdaniem finansowym:	01.01.2017 – 31.12.2017	Waluta sprawozdawcza:	złoty polski (PLN)
Poziom zaokrągleń:	wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej)		

31. Zatwierdzenie do publikacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2017 (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 27 kwietnia 2018 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
27.04.2018	Robert Jankowski	Prezes Zarządu	
27.04.2018	Krzysztof Półgrabia	Wiceprezes Zarządu	
27.04.2018	Igor Fortuna	Członek Zarządu	
Podpisy osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
27.04.2018	Wioleta Bogdała	Główny Księgowy	